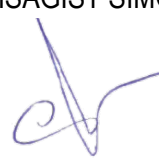

**STUDIU DE FUNDAMENTARE
PEISAGISTIC
aferent
PLANULUI URBANISTIC GENERAL
al comunei ȘCHEIA, județul IAȘI**

**PROIECTANT
S.C. REALITIS S.R.L.
BENEFICIAR
COMUNA ȘCHEIA, JUDEȚUL IAȘI
DATA
2025**

LISTA ȘI SEMNĂTURILE PROIECTANȚILOR

PROIECTANT GENERAL:	S.C. REALITIS S.R.L. Administrator SĂVESCU CIPRIAN-CONSTANTIN Administrator BOGUS GHEORGHE - VENIAMIN
ȘEF PROIECT:	ING. SĂVESCU CIPRIAN-CONSTANTIN
COORDONATOR RUR URBANIST:	ARH. URB. HEN IUSTIN-CONSTANTIN
COLECTIV DE ELABORARE:	ING. PEISAGIST SIMONA SAVA-PAVĂL

PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI ȘCHEIA, JUDEȚUL IAȘI	
Denumirea și conținutul etapelor:	
ETAPA I. STUDII DE FUNDAMENTARE	
I.1. Actualizarea suportului topografic	
I.2. Studiu de fundamentare privind condițiile geotehnice și hidrogeologice	
I.3. Studiu de fundamentare privind relațiile periurbane	
I.4. Studiu de fundamentare privind organizarea circulației și transporturilor	
I.5. Studiu de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale, riscurile antropice	
I.6. Studiu de fundamentare peisagistic	
I.7. Studiu de fundamentare privind tipurile de proprietate	
I.8. Studiu de fundamentare privind infrastructura tehnico-edilitară	
I.9. Studiu de fundamentare consultativ: analiza factorilor interesați	
I.10. Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice	
I.11. Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică	
I.12. Studiu de fundamentare privind impactul schimbărilor climatice	
ETAPA II. PLAN URBANISTIC GENERAL ȘI REGULAMENT LOCAL DE URBANISM	
II.1. Parte scrisă	
II.1.1. Memoriu general de urbanism - Propuneri preliminare de reglementări urbanistice	
II.1.2. Regulament local de urbanism	
II.1.3. Memoriu de sinteză	
II.2. Parte desenată	
II.2.1. Incadrare în teritoriu	
II.2.2. Situația existentă, disfuncționalități	
II.2.3. Strategia de dezvoltare spațială	
II.2.4. Reglementări urbanistice propuse și UTR	
II.2.5. Reglementări tehnico-edilitare	
II.2.6. Proprietatea asupra terenurilor	
II.2.7. Zone cu operațiuni de restructurare și regenerare	
II.2.8. Rețea majoră de circulație și transport	
ETAPA III. TRANSPUNERE P.U.G. ÎN G.I.S.	
ETAPA IV. ÎNTOCMIRE DOCUMENTAȚII PENTRU OBȚINERE AVIZE/ACORDURI	
ETAPA V. REDACTAREA FINALĂ A DOCUMENTAȚIEI P.U.G.	

Cuprins

CAP.1 ANALIZĂ SINOPTICĂ A PEISAJULUI.....	8
1.1. Amplasarea geografică a zonei.....	8
1.2. Caracterizare geomorfologică a zonei Șcheia	14
1.3. Climatul zonei Șcheia.....	17
1.4. Stratificarea elementelor de peisaj	18
a. Relieful	18
b. Hidrografia.....	20
c. Vegetația din microzona Șcheia – importanța pentru studiul peisagistic	21
1.5. Analiza utilizării terenului.....	23
1.6. Analiză sensibilă a peisajului Factori de percepție.....	27
a. Aspectele psihologice și culturale	27
b. Factori climatici.....	28
c. Dinamica peisajului	29
1.7. Evaluarea peisajului.....	31
Peisaj natural – Comuna Șcheia	31
Peisaj antropizat – Comuna Șcheia	32
Măsuri pentru conservarea și valorificarea peisajului din comuna Șcheia	32
CAP. 2 ANALIZA VALORILOR DE PEISAJ PENTRU ȘCHEIA.....	34
2.1. Valori productive – ca resursă economică Peisajele agricole	34
Peisaje cu potențial turistic	37
2.2. Valori ecologice – ameliorarea factorilor de mediu și reducerea riscurilor naturale	41
Pădurile și zonele de silvostepă.....	41
Pădure de foiașe https://media.ziaruldeiasi.ro/2024/01/489772_361229_stiri_traseu-weekend3.jpg	41
Luncile râurilor și zonele umede	41
2.3. Valori culturale – patrimoniu natural, identitate și unicat.....	42
Peisaje cu valoare de patrimoniu	42
Peisaje identitare.....	42
Peisaj identitar – Sat Șcheia -arhivă personală.....	43
Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală.....	43
Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală.....	44

Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală.....	44
Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală.....	45
Peisaje cu caracter de unicat sau culturale	45
2.4. Recomandări generale pentru valorificarea și protejarea valorilor de peisaj din Șcheia	46
CAP.3 IDENTIFICAREA ȘI CARACTERIZAREA PEISAJELOR FRAGILE ÎN COMUNA ȘCHEIA.....	47
3.1. Principalele disfuncții ale peisajelor fragile.....	47
3.2. Abordarea integrată a peisajelor fragile din Șcheia	48
CAP.4 TIPURI DE INTERVENȚII PROPUSE PENTRU COMUNA ȘCHEIA.....	50
4.1. Zone cu intervenții restricționate.....	50
Recomandări pentru zonele cu intervenții restricționate:.....	50
4.2. Zone cu intervenții controlate.....	50
Recomandări pentru zonele cu intervenții controlate	50
4.3. Zone cu intervenții direcționate	51
Recomandări pentru zonele cu intervenții direcționate	51
CAP.5 ANALIZA PEISAJULUI PENTRU ZONA ȘCHEIA	52
5.1. Peisajul ca stare a teritoriului	52
5.2. Peisajul ca rezultat al interacțiunii dintre spațiu și structura socio-culturală	52
5.3. Analiza sectorială a peisajului cu valoare sintetică	52
5.4. Recomandări pentru dezvoltarea durabilă a zonei Șcheia	53
CAP.6 ANALIZA DETALIATĂ A PEISAJULUI DIN COMUNA ȘCHEIA	54
6.1. Bazele obiective de analiză a peisajelor	54
Bazele perceptive ale analizei peisajelor.....	54
6.2. Cele 8 straturi pentru analiza detaliată a peisajului.....	54
a. Geologia de suprafață și Clima	55
b. Forma terenului (geomorfologia).....	56
c. Solul	57
d. Acoperirea terenului	57
e. Agricultură și silvicultură	58
Sugestii de dezvoltare:	59
f. Case și localități	59
Arhitectura tradițională și modernizarea construcțiilor.....	59
Infrastructura edilitară și provocările dezvoltării.....	61
Elemente de decor și influența meșteșugului pietrar	61

Gospodăriile și viața cotidiană	61
Viața comunitară și moștenirea culturală	64
g. Caracteristici istorice	65
h. Sentimente și asocieri	67
CAP.7 SOLUȚII PROPUSE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII DURABILE A TERITORIULUI	71
7.1. Reducerea disparităților și dezvoltarea policentrică echilibrată.....	71
7.2. Revitalizarea zonelor defavorizate	71
7.3. Creșterea eficienței rețelelor de transport și energie	72
7.4. Prevenirea și reducerea riscurilor de hazarde naturale	72
7.5. Promovarea unei agriculturi ecologice.....	73
7.6. Echilibrul între protejarea patrimoniului și exploatarea acestuia.....	73
7.7. Atragerea de noi investitori și susținerea comunităților rurale și urbane	73
7.8. Implicarea populației în procesul de planificare și dezvoltare teritorială.....	73
CAP.8 PEISAJELE CULTURALE DIN COMUNA ȘCHEIA.....	74
8.1. Caracteristicile peisajelor culturale în Comuna Șcheia	74
8.2. Valoarea patrimonială și istorică a peisajelor culturale	74
8.3. Tipuri de peisaje culturale în Șcheia.....	74
8.4. Elementele esențiale ale peisajului cultural în Șcheia.....	74
8.5. Amenajarea peisajului rural în Șcheia	75
8.6. Importanța protejării și valorificării peisajelor culturale	75
CAP.9 PEISAJUL RURAL AL COMUNEI ȘCHEIA	77
9.1. Context și definiții generale ale Peisajului Rural	77
9.2. Caracteristicile peisajului rural în Șcheia	77
9.5. Dinamica spațiului rural în Șcheia și importanța sa în contextul dezvoltării durabile	82
9.6. Recomandări	83
CAP.10 PEISAJUL AGRICOL AL COMUNEI ȘCHEIA – CARACTERISTICI ȘI IMPLICAȚII.....	84
10.1. Definirea peisajului agricol și rolul său în structura spațiului rural	84
10.2. Topografia și aspectul estetic al peisajului agricol din Șcheia	87
10.3. Convenția Europeană a Peisajului și politicile de amenajare a teritoriului.....	88
CAP.11 APLICAREA PRINCIPIILOR CONVENȚIEI EUROPENE A PEISAJULUI IN CAZUL COMUNEI ȘCHEIA	89
11.1. Identificarea Peisajului	90
11.2. Evaluarea Peisajului.....	91
11.3. Protecția Peisajului.....	91

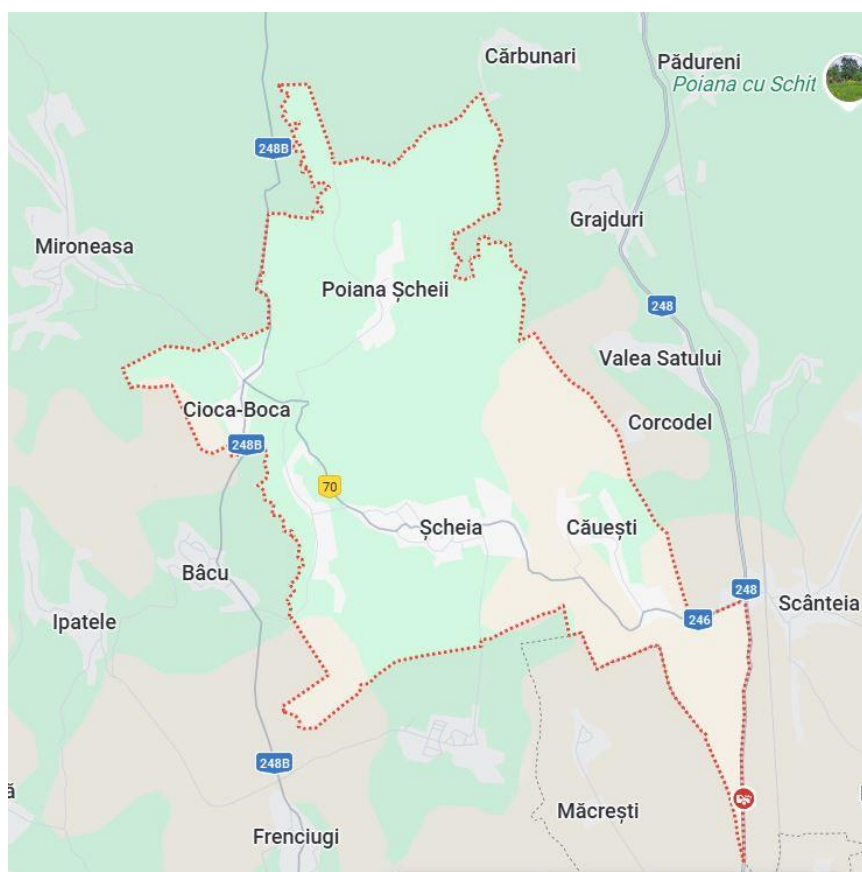
11.4. Amenajarea Peisajului	91
11.5. Refacerea Peisajului	92
11.6. Protecția împotriva riscurilor naturale	92
11.7. Protecția patrimoniului și a valorilor imateriale	92
11.8. Menținerea calității vieții și a valorii de capital a peisajului	93
CAP.12 TIPOLOGIA GRĂDINII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL COMUNEI ȘCHEIA	94
12.1. Caracteristicile grădinii românești în Șcheia	94
12.2. Funcționalitatea și structura grădinii	94
12.3. Impactul grădinilor asupra peisajului Șcheia.....	96
12.4. Importanța grădinilor în conservarea identității culturale.....	96
12.5. Integrarea grădinilor în strategiile de dezvoltare și protecție a peisajului	96
CAP.13 MĂSURI PENTRU DEZVOLAREA ȘI CONSERVAREA DURABILĂ A PEISAJULUI COMUNEI ȘCHEIA	97
13.1. Extinderea controlată a zonelor construite.....	97
13.2. Extinderea căilor de circulație în armonie cu peisajul.....	98
13.3. Conservarea texturilor peisajului rural și cultural	99
13.4. Conservarea peisajului cultural și a patrimoniului rural	100
CAP.14 TIPURI DE PEISAJE IDENTIFICATE ÎN COMUNA ȘCHEIA ȘI MĂSURILE DE PROTECȚIE A ACESTORA.....	100
14.1. Peisaje naturale și agricole	100
14.2. Peisaje antropice rurale.....	103
14.3. Peisaje culturale și protejate	105
14.4. Peisaje funcționale	106
Tipuri de peisaje funcționale	108
Importanța protejării și dezvoltării echilibrate a peisajelor funcționale.....	109
Bibliografie:	110
Surse online și baze de date	110

CAP.1

ANALIZĂ SINOPTICĂ A PEISAJULUI

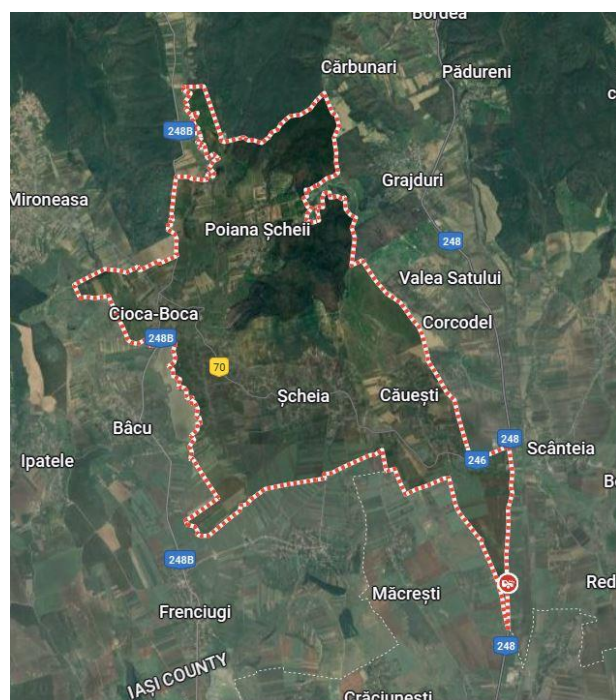
1.1. Amplasarea geografică a zonei

Comuna Șcheia este situată în județul Iași, în partea de sud a regiunii istorice Moldova, România. Aceasta se află la o distanță relativ mică de centrul județului Iași, fiind la aproximativ 50 de kilometri sud-est de municipiul Iași. Comuna are coordonatele geografice 46°55'41"N latitudine și 27°29'44"E longitudine și se află pe interfluviul dintre râurile Stăvnic și Rebricea, care adâncesc specificitatea peisajului local și influențează în mod direct activitățile economice și utilizarea terenului.

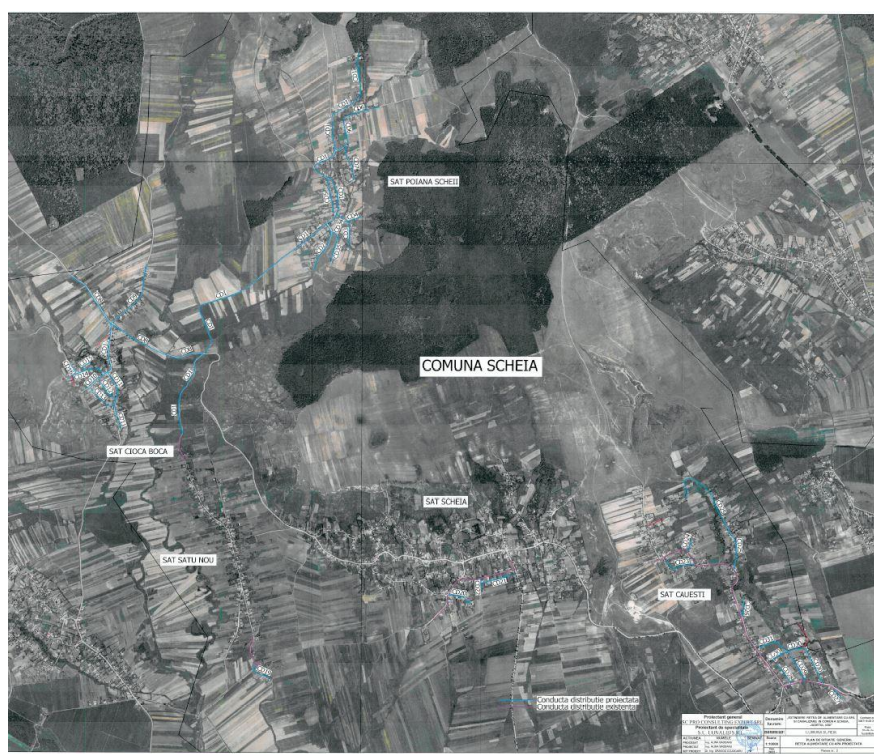

Comuna Șcheia- Google maps

Comuna Șcheia este alcătuită din cinci sate: Șcheia (reședința de comună), Căuești, Cioca-Boca, Poiana Șcheii și Satu Nou. Aceste localități se află pe o suprafață totală de aproximativ 39,97 km² și au o populație de aproximativ 2.583 de locuitori, conform celor mai recente date. Fiecare dintre aceste sate contribuie cu particularitățile sale la mozaicul divers al comunei.

Comuna Șcheia -Google Maps

Comuna Șcheia

- **Șcheia:** Satul de reședință, cu un rol administrativ important, este cel mai populat și dezvoltat. Aici se află primăria, instituțiile educaționale și alte servicii

publice esențiale. Șcheia este situat la o altitudine de aproximativ 258 metri, iar gospodăriile din acest sat sunt în general concentrate pe agricultura de subzistență și pe creșterea animalelor.

Sat Șcheia [Aplicație vizualizare imobile](#)

- **Căuești:** Acest sat se află într-o zonă mai joasă, fiind situat aproape de râul Stăvnic. În Căuești, activitățile agricole sunt predominante, iar localnicii se dedică cultivării de cereale, legume și fructe. De asemenea, satul are o tradiție în meșteșuguri legate de lemn și piatră.

Sat Căuești [Aplicație vizualizare imobile](#)

- **Cioca-Boca:** Satul Cioca-Boca este mai izolat față de celelalte sate ale comunei, fiind localizat într-o zonă de dealuri, unde agricultura de munte este o activitate importantă. De asemenea, acest sat are o tradiție în creșterea animalelor, în

special a vitelor și oilor. Cioca-Boca beneficiază de un peisaj natural deosebit, iar locuitorii se bucură de o legătură strânsă cu tradițiile și obiceiurile rurale.

Sat Cioca-Boca [Aplicație vizualizare imobile](#)

- **Poiana Șcheii:** Situat la o altitudine mai mare, Poiana Șcheii este o localitate cu o vegetație mai bogată. Agricultura se desfășoară mai mult în regim de subzistență, iar locuitorii se bazează pe resursele naturale ale zonei pentru creșterea animalelor și cultivarea pajiștilor.

Sat Poiana Șcheii [Aplicație vizualizare imobile](#)

- **Satu Nou:** Este situat la marginea de nord-vest a comunei, aproape de limita cu județul Vaslui. Localitatea este mică, dar se bucură de un peisaj mai deschis,

favorabil pentru cultivarea cerealelor și a plantelor legumicole. Locuitorii din Satu Nou sunt în majoritate agricultori și se ocupă și cu producția de furaje pentru animale.

Sat Satu Nou [Aplicație vizualizare imobile](#)

În ceea ce privește geografia județului Iași, acesta este situat în estul României, fiind limitat la nord de județul Suceava, la est de județul Botoșani, la sud de județul Vaslui și la vest de județele Neamț și Bacău. Comuna Șcheia se află aproape de limita județului Iași cu județul Vaslui, în sud-est, fapt ce influențează nu doar peisajul, dar și legăturile economice și sociale cu județul vecin.

Accesibilitatea localității se face pe drumuri județene importante, cum ar fi DJ246 și DJ248B, care sunt rute de transport esențiale pentru legătura cu alte comune și orașe din județ, inclusiv cu municipiul Iași. Astfel, comuna beneficiază de o conexiune relativ bună la rețeaua de infrastructură județeană, facilitând atât transportul de marfă, cât și accesul localnicilor la oportunități economice din municipiile apropiate.

Pe lângă accesul rutier, râurile Stavnic și Rebricea joacă un rol semnificativ în alimentarea cu apă a zonei și în dezvoltarea unor activități economice complementare, cum ar fi pescuitul și irigațiile. De asemenea, aceste râuri contribuie la crearea unui habitat natural pentru diverse specii de floră și faună, iar peisajul înconjurător al comunei este marcat de păduri și pășuni, zone ideale pentru activitățile legate de agricultură și silvicultură.

1.2. Caracterizare geomorfologică a zonei Șcheia

Comuna Șcheia este situată pe Platforma Moldovenească, o unitate geografică de câmpie aflată în partea de est a României, între râurile Stavnic și Rebricea. Această localizare geografică este definitorie pentru structura geomorfologică a zonei, deoarece interfluviul dintre cele două râuri determină o serie de caracteristici ale reliefului și ale proceselor naturale care modelează peisajul.

Harta geografică-județul Iași - <https://pe-harta.ro/iasi/>

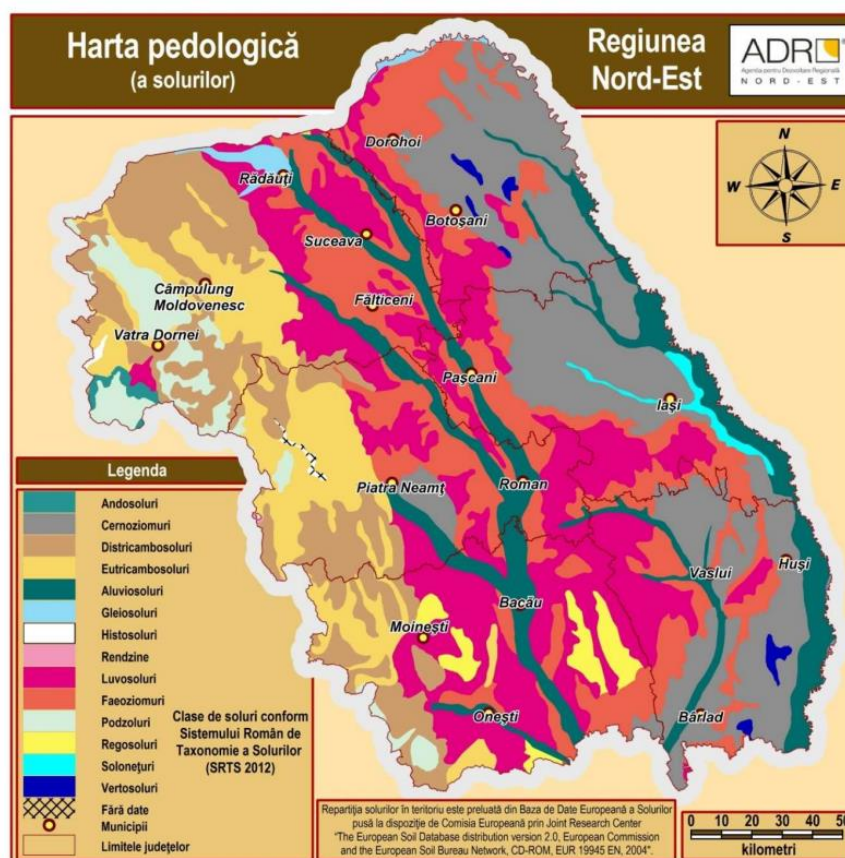
Relieful în zona comunei Șcheia este preponderent de câmpie, cu ușoare coline și terenuri plane, specifice unei platforme de câmpie. Altitudinea medie a comunei este de aproximativ 258 metri deasupra nivelului mării, ceea ce plasează comuna într-o regiune joasă, dar ușor undulată. Aceasta face ca zona să aibă o diversitate geomorfologică considerabilă, cu terenuri agricole fertile și pajiști extinse, iar văile râurilor Stavnic și Rebricea sunt evidente prin formarea unor microzone umede, care sunt extrem de fertile și favorabile agriculturii.

Platforma Moldovenească, pe care se află comuna, este caracterizată de terenuri relativ plane și de o densitate mare de terenuri agricole. Aceste caracteristici geomorfologice facilitează cultivarea diferitelor culturi, cum ar fi cereale, legume și plante perene, și au o importanță considerabilă pentru activitățile economice din zonă, în special agricultura. De asemenea, sistemele hidrografice, cum ar fi râurile și pâraurile ce traversează comuna, joacă un rol important în formarea peisajului și în influențarea tipurilor de sol și de vegetație.

În ceea ce privește procesele de eroziune și sedimentare, râurile Stavnic și Rebricea au contribuit la formarea unor terase și lunci în zonele joase, unde acumulările de aluviuni au făcut ca solurile să fie deosebit de fertile. Aceste lunci și terase au un rol important în menținerea biodiversității și în formarea unui habitat favorabil pentru diverse specii de faună și floră.

Caracterizare pedologică a zonei Șcheia

Condițiile geomorfologice, climatice și hidrografice din comuna Șcheia au favorizat formarea unui spectru variat de tipuri de sol, cu fertilitate naturală ridicată, propice dezvoltării agriculturii. Conform hărții pedologice a regiunii de nord-est a României, pe teritoriul comunei predomină două tipuri principale de sol: **luvisolurile** și **faeziomurile**.

Hartă pedologică-regiune de Nord-Est- [ZONE GEOGRAFICE - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est](#)

Luvisolurile, soluri specifice regiunilor de câmpie și de podiș cu climat temperat-umed, se regăsesc în special pe interfluvii și pe versanții cu pantă redusă. Acestea se formează în condiții de vegetație forestieră, pe roci loessoide, și se caracterizează printr-un orizont argilos de acumulare (Bt), rezultat al procesului de lessivare (migrarea particulelor fine în profunzime). În zona Șcheia, luvisolurile prezintă o fertilitate moderată spre ridicată, însă pot avea o ușoară reacție acidă, necesitând uneori amendamente pentru corectarea pH-ului. Aceste soluri sunt adecvate culturilor de cereale, dar și pentru pajiști și livezi.

Faeoziomurile (cernoziomuri degradate), întâlnite mai ales în zonele joase, pe terasele inferioare ale râurilor Stăvnic și Rebricea, sunt soluri cu un conținut ridicat de materie organică și cu o structură granulară bine dezvoltată. Acestea sunt extrem de fertile și oferă condiții excelente pentru agricultură intensivă, susținând culturi precum porumb, floarea-soarelui, legume și plante tehnice. Faeoziomurile din Șcheia apar în zonele cu drenaj natural bun și unde procesele de acumulare organică predomină în fața celor de spălare.

Distribuția acestor tipuri de sol reflectă influența reliefului și a regimului hidric local, iar împreună contribuie la diversitatea peisajului agricol din comună. În plus, prezența rețelei hidrografice determină apariția solurilor aluvionare în zonele de luncă, completând astfel paleta pedologică a regiunii.

Riscuri pedologice și măsuri de conservare a solului

În ciuda fertilității generale a solurilor din zona Șcheia, acestea nu sunt lipsite de riscuri de degradare. Procesele de **eroziune de suprafață**, cauzate de precipitațiile abundente și de pantele ușor înclinate ale reliefului, pot afecta mai ales luvisolurile de pe interfluvii. În timp, eroziunea reduce stratul fertil al solului și contribuie la scăderea productivității terenurilor agricole. De asemenea, **compactarea solului**, provocată de lucrările agricole intense și utilizarea utilajelor grele, este o problemă frecventă în zonele cultivate intensiv, în special pe faeoziomuri.

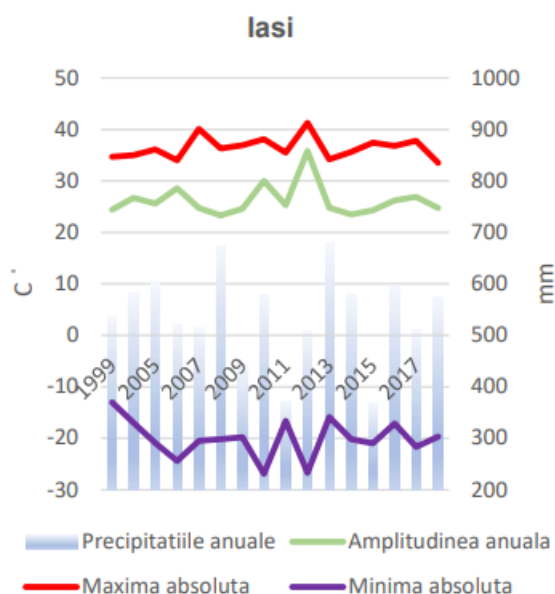
Pentru a preveni degradarea solului, în comuna Șcheia sunt aplicate mai multe **măsuri agro-pedologice** și de **conservare a terenurilor**, cum ar fi:

- **menținerea covorului vegetal permanent** pe terenurile în pantă sau cu risc de eroziune;
- **practicarea rotației culturilor**, pentru a evita epuizarea nutrienților din sol;
- **lucrări minime ale solului** sau arătura superficială, pentru reducerea compactării și păstrarea structurii naturale;
- **împăduriri sau perdele forestiere de protecție**, în special de-a lungul râurilor și în zonele marginale, pentru combaterea eroziunii eoliene și hidrice.

Prin aceste măsuri, comunitatea locală contribuie activ la **conservarea resurselor de sol** și la menținerea sustenabilă a activităților agricole din zonă.

1.3. Climatul zonei Șcheia

Comuna Șcheia se află într-o regiune cu un climat temperate-continental, caracteristic regiunii Moldova, care este influențată de factori geografici și atmosferici proprii acestei zone. Climatul temperate-continental se caracterizează prin veri calde și umede, iar iernile sunt reci, cu ninsori frecvente și temperaturi scăzute.

Regimul de precipitații și temperaturi din județul Iași

Temperatura medie anuală a zonei variază între 9°C și 11°C, cu o medie de aproximativ 10°C. Vara, temperaturile pot atinge frecvent valori de 30°C, iar pe timpul nopții pot scădea semnificativ. Iarna, temperaturile pot scădea sub -10°C, iar ninsorile abundente sunt frecvente, mai ales în lunile de decembrie și ianuarie.

Climatul regiunii influențează activitățile agricole, deoarece verile călduroase și umede favorizează dezvoltarea culturilor de vară, cum ar fi cerealele, porumbul și legumele, iar iarna sunt favorizate culturile de plante perene, cum ar fi vița de vie, pomii fructiferi și alte plante rezistente la frig. Precipitațiile sunt moderate pe tot parcursul anului, dar cu un vârf în lunile de primăvară și toamnă, ceea ce contribuie la menținerea umidității solului și la susținerea diversității plantelor și a ecosistemelor agricole.

1.4. Stratificarea elementelor de peisaj

Peisajul comunei Șcheia este unul complex, în care elementele naturale (relieful, hidrografia, vegetația) și cele antropice (activitățile umane, cum ar fi agricultura și creșterea animalelor) sunt strâns interconectate. Acest peisaj este caracterizat printr-o diversitate mare de elemente, care sunt influențate atât de condițiile naturale, cât și de activitățile economice din zonă.

a. Relieful

Relieful comunei Șcheia este dominat de câmpii și terenuri ușor colinare, cu o altitudine medie de 258 metri. Câmpiile sunt fertile și destinate în principal activităților agricole, în special pentru cultivarea cerealelor și legumelor. În regiunile mai înalte, cum ar fi în partea de sud a comunei, sunt prezente coline ușor abrupte, care se termină în văi adânci formate de râurile Stavnic și Rebricea. Aceste zone de tranziție între câmpii și coline sunt importante pentru formarea de pajiști și păduri, iar terenurile din jurul râurilor sunt deosebit de fertile datorită aluviunilor aduse de ape.

Zona văilor este marcată de formarea de lunci, care sunt terenuri joase și umede, unde se adună apa provenită din ploi și din topirea zăpezilor. Aceste lunci sunt esențiale pentru biodiversitate, oferind un habitat propice pentru o gamă largă de specii de plante și animale.

Element de peisaj – Comuna Șcheia -arhivă personală

Element de peisaj – Comuna Șcheia - arhivă personală

Element de peisaj – Comuna Șcheia - arhivă personală

b. Hidrografia

Hidrografia comunei Șcheia este dominată de râurile Stavnic și Rebricea, care sunt principalii afluenți ai râului Bârlad. Aceste râuri curg prin comuna Șcheia și formează un interfluviu semnificativ, care joacă un rol important în modelarea peisajului și în activitățile economice din zonă. Râurile sunt alimentate din precipitațiile regionale și din izvoarele aflate pe colinele din jur.

Râul Stăvnic - arhivă personală

Pe lângă râuri, există și o serie de pârauri și ape curgătoare de dimensiuni mai mici, care contribuie la rețeaua hidrografică complexă din zonă. Luncile și mlaștinile de-a lungul râurilor sunt zone esențiale pentru viața sălbatică și pentru susținerea agriculturii, iar calitatea apei este esențială pentru pășunat și pentru irigații.

c. Vegetația din microzona Șcheia – importanța pentru studiul peisagistic

Vegetația din comuna Șcheia este extrem de diversă, oferind un mozaic de ecosisteme care se întind de la păduri de amestec până la câmpii și lunci umede. Pădurile de amestec, care includ specii precum stejarul, fagul, carpenul și salcâmul, se regăsesc mai ales în zonele colinare și de-a lungul râurilor, unde condițiile sunt favorabile pentru dezvoltarea arborilor mari și a vegetației perene.

Pajiștile și câmpiile sunt preponderente în zonele de câmpie și în luncile râurilor, fiind destinate activităților de pășunat. Vegetația de câmpie include specii de ierburi perene și plante erbacee, care sunt esențiale pentru pășunat și pentru creșterea animalelor. Această vegetație este, de asemenea, importantă pentru protejarea solurilor de eroziune, în special în zonele joase și umede.

Vegetație sat Șcheia – arhivă personală

Vegetație sat Șcheia - arhivă personală

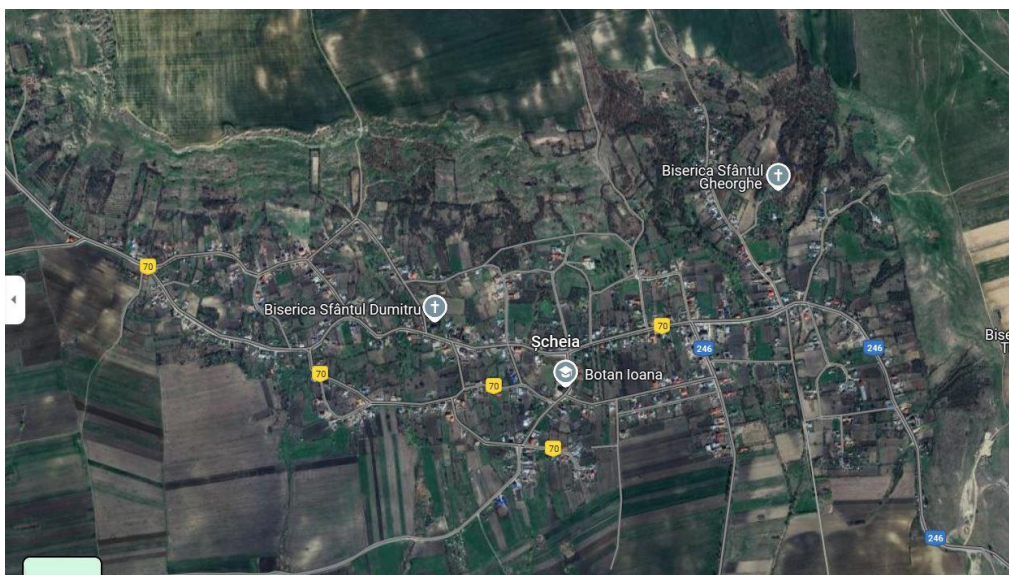
De asemenea, vegetația de pe marginea râurilor joacă un rol esențial în prevenirea eroziunii și în stabilizarea malurilor acestora. Pădurile și vegetația de pe maluri ajută la menținerea unui echilibru ecologic în zonă și contribuie la creșterea biodiversității, oferind refugiu pentru multe specii de faună.

Vegetație sat Șcheia - arhivă personală

1.5. Analiza utilizării terenului

Utilizarea terenului din comuna Șcheia reflectă o predominanță a activităților agricole, cu un echilibru fragil între practicile tradiționale și necesitatea modernizării acestui sector. Comuna dispune de un potențial agricol considerabil, determinat de prezența unui teren arabil vast, a pășunilor și a suprafețelor cultivate cu viță de vie. Cu toate acestea, infrastructura agricolă insuficient dezvoltată și lipsa unor utilaje moderne reprezintă provocări semnificative pentru eficientizarea activităților agricole.

Vedere in plan – Sat Șcheia – google maps

Utilizarea terenului în agricultură: Comuna Șcheia are o suprafață agricolă totală de 2.883 de hectare, dintre care 2.070 hectare sunt teren arabil, 525 hectare sunt ocupate de pășuni, iar 122 hectare sunt destinate viilor și pepinierelor viticole. Agricultură este axată pe culturile de câmp (cereale, porumb, grâu, floarea-soarelui), dar și pe cultivarea legumelor, deși potențialul legumicol este slab valorificat. Creșterea animalelor se realizează într-un sistem tradițional, extensiv, ceea ce permite obținerea unor produse ecologice, dar limitează randamentele economice.

Terenuri arabile – Sat Șcheia - arhivă personală

Cultura lucernă – Sat Șcheia – arhivă personală

Cultura lucernă – Sat Șcheia - arhivă personală

Pășunatul și creșterea animalelor: Pășunile reprezintă 19% din suprafața agricolă a comunei Șcheia și sunt utilizate în principal pentru creșterea bovinelor, ovinelor și caprinelor. Cu toate acestea, degradarea stratului vegetal ierbos din cauza pășunatului excesiv afectează calitatea terenurilor. Există potențial pentru dezvoltarea acestui sector prin implementarea unor practici moderne de gestionare a pășunilor și prin crearea unor asociații de crescători de animale, care să faciliteze accesul la subvenții și infrastructura necesară.

Creșterea animalelor – Sat Șcheia - arhivă personală

Exploatarea forestieră: Pădurile și vegetația forestieră din comună se întind pe 710 hectare, oferind resurse de lemn pentru construcții și combustibil. Exploatarea forestieră trebuie gestionată sustenabil pentru a preveni defrișările necontrolate și pentru a asigura regenerarea naturală a fondului forestier.

Zonele de protecție ecologică: Comuna dispune de o rețea hidrografică care ocupă 15 hectare, incluzând râurile Stavnic și Rebricea, alături de zonele umede adiacente. Acestea joacă un rol esențial în protejarea biodiversității și prevenirea eroziunii solului. Conservarea acestor ecosisteme este crucială pentru echilibrul ecologic al regiunii.

Infrastructura și dezvoltarea economică: Infrastructura agricolă este insuficient dezvoltată. Lipsa drumurilor agricole de exploatare, absența irigațiilor și deficitul de ateliere pentru reparații de utilaje afectează productivitatea fermierilor. De asemenea, prețul scăzut al produselor agricole și concurența produselor din import reduc veniturile fermierilor locali.

Posibilități de dezvoltare a agriculturii: Pentru creșterea performanțelor agricole, comuna poate beneficia de fonduri europene destinate modernizării agriculturii și dezvoltării fermelor ecologice. Stimularea pieței de arendă, crearea de cooperative agricole și implementarea unor tehnologii moderne pot duce la o agricultură mai competitivă. Totodată, dezvoltarea unui brand local ar putea susține promovarea produselor tradiționale.

Riscuri și vulnerabilități:

- Îmbătrânirea populației și scăderea numărului de locuitori activi în agricultură.
- Folosirea unor tehnologii agricole învechite, cu eficiență economică redusă.
- Variabilitatea climatică și lipsa sistemelor de irigații, care afectează randamentele culturilor.
- Slaba valorificare a potențialului viticol și pomicol, cauzată de îmbătrânirea culturilor.
- Concurența produselor agricole din import, care au prețuri mai mici datorită costurilor de producție mai reduse.

Prin investiții în modernizarea agriculturii, dezvoltarea infrastructurii și adoptarea unor politici de sprijinire a fermierilor, comuna Șcheia poate valorifica mai bine potențialul agricol existent, contribuind astfel la dezvoltarea economică sustenabilă a regiunii.

1.6. Analiză sensibilă a peisajului

Factori de percepție

Analiza sensibilă a peisajului se concentrează asupra modului în care locuitorii și vizitatorii percep peisajul din comuna Șcheia, cu un accent pe aspectele subiective, emoționale și culturale ale acestuia. Percepția peisajului este adesea influențată de o varietate de factori, incluzând condițiile psihologice, climatice și dinamica activităților care au loc în zonă.

Analiza sensibilă a peisajului din comuna Șcheia ne arată cât de profund este influențată percepția peisajului de factori psihologici, culturali și dinamici. Legătura emoțională a locuitorilor cu peisajul, schimbările sezoniere ale acestuia și activitățile umane din zonă conferă un caracter unic și diversificat peisajului. Înțelegerea acestor factori poate contribui la protejerea și valorificarea acestui peisaj, având în vedere importanța sa pentru identitatea culturală locală și pentru dezvoltarea durabilă a regiunii.

a. Aspectele psihologice și culturale

Percepția peisajului în comuna Șcheia este strâns legată de tradițiile și legătura profundă a locuitorilor cu natura. Agricultură și pădurile sunt elemente fundamentale în viața cotidiană a celor din Șcheia, iar peisajul este perceput adesea ca un spațiu familiar, semnificativ din punct de vedere istoric și economic. Locuitorii au o relație personală cu

terenurile lor, iar acest lucru influențează profund modul în care percep spațiul natural din jurul lor.

Pădurile de amestec, câmpiile fertile și râurile sunt văzute ca elemente vitale ale peisajului care oferă resurse esențiale pentru viața comunității. De asemenea, percepția peisajului este influențată de valorile culturale, cum ar fi respectul pentru tradițiile de păstorit și cultivare, meșteșugurile tradiționale și importanța patrimoniului natural și istoric al zonei. Astfel, fiecare element al peisajului poate evoca o gamă variată de sentimente, de la apartenență și siguranță, până la nostalgie față de trecut.

Peisaj natural – Sat Șcheia - arhivă personală

De asemenea, peisajul are o dimensiune simbolică. Dealurile și râurile sunt adesea însoțite de legende și povești care dau un sens suplimentar locului. Aceste elemente sunt nu doar resurse economice, ci și repere spirituale, iar locuitorii au un puternic sentiment de identitate legat de peisajul lor local.

b. Factori climatici

Clima joacă un rol semnificativ în modul în care peisajul este perceput de locuitori și vizitatori, deoarece condițiile meteorologice influențează aspectul vizual și starea emoțională legată de peisaj. În perioada primăverii și verii, peisajul devine vibrant și plin de viață datorită vegetației abundente, câmpiilor verzi și florei, care contribuie la o atmosferă de prosperitate și regenerare. Aerul cald și zilele lungi de vară facilitează activitățile în aer liber și întăresc legătura locuitorilor cu natura.

În schimb, în sezonul rece, peisajul se schimbă drastic. Peisajul hibernal devine mult mai auster și sobru, cu arborii goi și câmpiile acoperite de zăpadă. Acest contrast sezonier

poate crea un sentiment de retragere sau izolare, dar și de liniște și introspecție. Percepția iernii poate fi diferită în funcție de starea emoțională a individului, unii simțind în acest peisaj o frumusețe sublimă, în timp ce alții pot simți o anumită melancolie. Aceste schimbări sezoniere ale peisajului influențează foarte mult modul în care este trăit și apreciat spațiul natural din comună.

c. Dinamica peisajului

Dinamica peisajului din comuna Șcheia este determinată de activitățile agricole sezoniere, cum ar fi semănatul, recoltatul și pășunatul, dar și de evenimentele culturale care se desfășoară periodic. Aceste activități sunt în continuă schimbare și contribuie la un peisaj viu, în care oamenii sunt implicați activ în modelarea și utilizarea terenului.

Peisaj în perioada recoltei -<https://madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/rndr/RR21.pdf>

De exemplu, în perioada recoltei, peisajul este dominat de câmpiile aurii de grâu și porumb, care sunt o sursă de mândrie locală, dar și de activitate intensă. Acest flux continuu de muncă în câmp conferă peisajului o dinamică unică, iar priveliștile de la sfârșitul verii, cu recoltate coapte, sunt însoțite de un sentiment de împlinire. În schimb, în perioadele de iarnă sau toamnă, când activitățile agricole sunt mai puțin frecvente, peisajul poate părea mai liniștit și mai static, iar activitățile culturale, cum ar fi festivalurile locale sau adunările comunității, aduc o revigorare a atmosferei.

Peisaj în perioada recoltei -<https://sciencephotogallery.com/featured/1-grass-harvest-bob-gibbons.html>

Peisajul din comuna Șcheia este perceput diferit în funcție de activitățile desfășurate, de prezența oamenilor în spațiu și de ritmul natural al naturii. De exemplu, în perioadele de sărbători sau evenimente culturale, peisajul devine mai animat, cu oameni care participă la tradiții și ritualuri specifice zonei. Această dinamică a peisajului adaugă o dimensiune suplimentară percepției, făcându-l un spațiu viu și în continuă schimbare.

Peisaj în perioada de primăvară -arhivă personală

1.7. Evaluarea peisajului

Evaluarea peisajului comunei Șcheia presupune o analiză integrată a valorilor sale ecologice, estetice și socio-economice. Peisajul din această zonă prezintă o combinație armonioasă de terenuri agricole, păduri și ecosisteme de luncă, care contribuie la biodiversitate și la sustenabilitatea mediului. De asemenea, activitățile economice tradiționale, precum sculptatul în piatră, agricultura și creșterea animalelor, joacă un rol important în modul în care terenurile sunt utilizate și percepute de locuitori.

Peisaj natural – Comuna Șcheia

Valoarea ecologică

Peisajul comunei Șcheia are o valoare ecologică semnificativă, datorită diversității habitatelor sale. Prezența râurilor Stavnice și Rebricea contribuie la formarea unor ecosisteme umede, care favorizează o biodiversitate variată. În plus, pădurile din zonă, alcătuite în principal din specii de stejar, fag și salcâm, au un rol important în menținerea echilibrului ecologic, oferind adăpost pentru numeroase specii de faună și floră.

Meandre create de râuri [Descărcare MNT](#)

Se recomandă monitorizarea periodică a biodiversității și introducerea unor măsuri de protecție pentru ecosistemele vulnerabile. De asemenea, ar fi utilă dezvoltarea unor programe de reîmpădurire în zonele expuse riscului de eroziune.

Valoarea estetică

Din punct de vedere estetic, comuna Șcheia se remarcă printr-un peisaj variat, care îmbină armonios terenurile agricole cu pădurile și zonele de luncă. Relieful ușor colinar oferă perspective panoramice asupra regiunii, creând un cadru natural pitoresc.

Se propune amenajarea unor trasee turistice pentru drumeții sau ciclism, precum și instalarea unor puncte de belvedere în zonele cu peisaje deosebite, pentru a încuraja ecoturismul și aprecierea valorii estetice a comunei.

Peisaj antropizat – Comuna Șcheia

Valoarea socio-economică

Peisajul comunei Șcheia are o valoare socio-economică considerabilă, datorită terenurilor agricole fertile care susțin activități precum cultivarea cerealelor (grâu, porumb), legumelor și creșterea animalelor. Agricultură este principala activitate economică a zonei, iar resursele naturale, cum ar fi pădurile și pășunile, contribuie semnificativ la veniturile localnicilor.

Dezvoltarea unor inițiative de agroturism ar putea aduce un plus de valoare economiei locale, oferind vizitatorilor oportunitatea de a experimenta tradițiile agricole și gastronomice ale regiunii. Organizarea de târguri și festivaluri tematice ar putea contribui la promovarea produselor locale și la atragerea turiștilor.

Măsuri pentru conservarea și valorificarea peisajului din comuna Șcheia

1. **Conservarea zonelor naturale**
 - Protejarea pădurilor și a zonelor umede pentru menținerea biodiversității.
 - Monitorizarea fenomenelor de eroziune și aplicarea unor măsuri de reîmpădurire.
2. **Promovarea turismului local**
 - Crearea unor trasee ecoturistice și a unor puncte de belvedere.
 - Organizarea unor evenimente culturale care să pună în valoare tradițiile locale.
3. **Practici agricole sustenabile**
 - Încurajarea utilizării tehnologiilor ecologice în agricultură, cum ar fi rotația culturilor și folosirea fertilizatorilor organici.
 - Susținerea fermierilor locali în adoptarea unor practici sustenabile pentru protecția solului.

4. Educație și conștientizare

- Organizarea unor campanii de informare privind importanța protejării peisajului.
- Implicarea comunității locale în proiecte de conservare și ecoturism.

Implementarea acestor măsuri ar contribui la conservarea și dezvoltarea sustenabilă a peisajului din comuna Șcheia, asigurând o echilibrare între necesitățile economice, protecția mediului și păstrarea identității culturale locale.

CAP. 2

ANALIZA VALORILOR DE PEISAJ PENTRU ȘCHEIA

În cadrul studiului peisagistic al comunei Șcheia, valorile de peisaj sunt analizate prin prisma potențialului acestora de a aduce beneficii economice, ecologice și culturale. Fiecare tip de valoare contribuie la identitatea locală și la funcționalitatea teritoriului, oferind un cadru pentru dezvoltarea durabilă și conservarea elementelor definitorii ale peisajului.

2.1. Valori productive – ca resursă economică

Peisajele agricole

Peisajul agricol din comuna Șcheia este marcat de o suprafață semnificativă de teren arabil, reprezentând 76% din totalul terenurilor agricole, ceea ce oferă un potențial ridicat pentru dezvoltarea sectorului agricol. Principalele culturi includ cereale (grâu, porumb), legume (cartofi, roșii, varză, ceapă) și viță de vie, care beneficiază de condițiile climatice favorabile și solurile fertile.

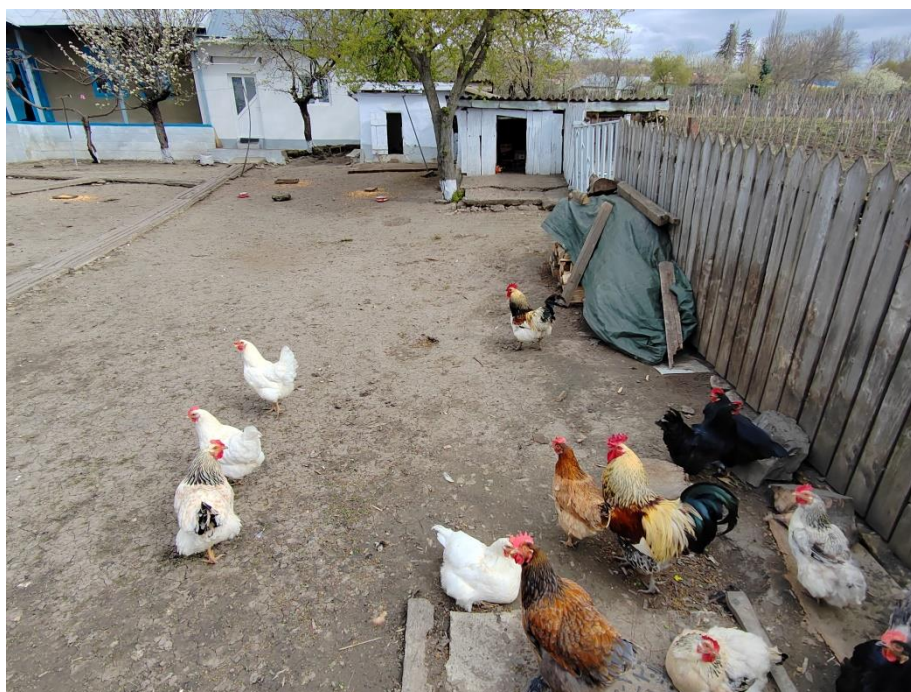

Cultură de floarea soarelui – Comuna Șcheia -arhivă personală

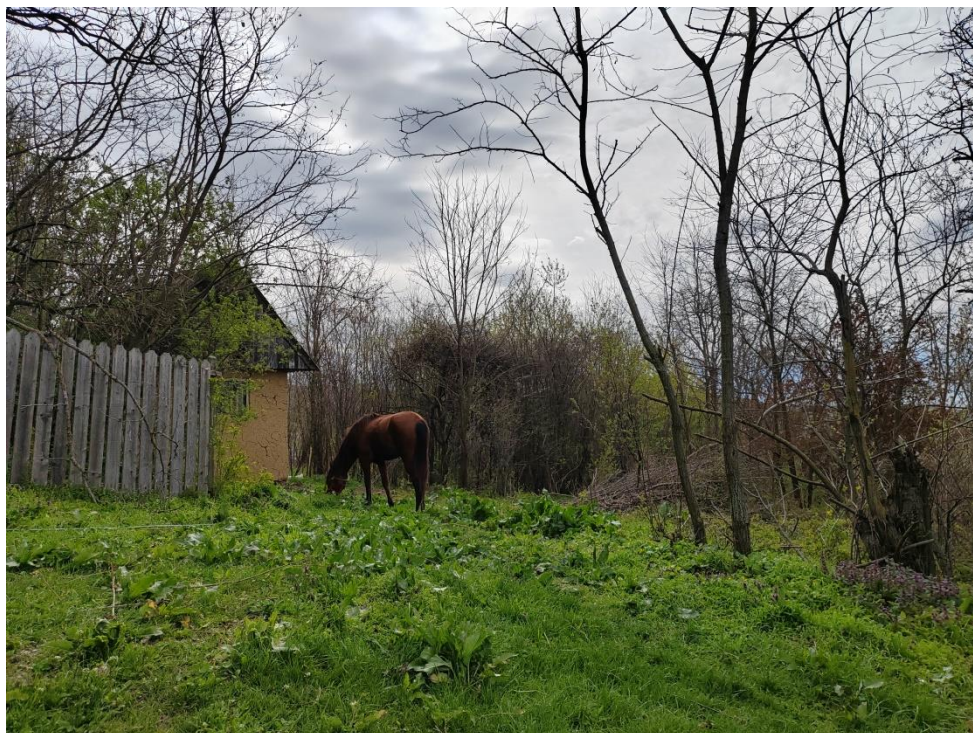
Creșterea animalelor este o componentă importantă a economiei rurale locale, desfășurându-se într-un sistem tradițional extensiv, ceea ce permite obținerea unor produse ecologice. În comuna Șcheia se găsesc 525 de hectare de pășuni, iar activitatea zootehnică este susținută prin existența mai multor societăți cu profil agricol și zootehnic. Cu toate acestea, lipsa infrastructurii adecvate și a asociațiilor agricole limitează valorificarea optimă a resurselor.

Grădină – Sat Șcheia arhivă personală

Creșterea animalelor – Sat Șcheia arhivă personală

Creșterea animalelor – Sat Șcheia arhivă personală

Sugestii pentru dezvoltare:

- **Modernizarea și mecanizarea agriculturii** – Creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole prin înnoirea utilajelor și dotarea cu echipamente moderne.
- **Promovarea asocierii fermierilor** – Înființarea unor cooperative agricole pentru îmbunătățirea accesului la piață și creșterea competitivității produselor locale.
- **Aplicarea unor practici agricole sustenabile** – Rotația culturilor, utilizarea îngrășămintelor naturale și implementarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare pentru protejarea solului.
- **Extinderea suprafețelor irigate** – Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de irigații, esențială pentru sporirea productivității agricole.
- **Crearea unor programe de sprijin pentru fermieri** – Oferirea de sprijin financiar și logistic pentru micii fermieri, inclusiv acces la informații și formare profesională în agricultură ecologică.
- **Valorificarea potențialului agricol** – Susținerea producției locale de legume, fructe și produse animale prin dezvoltarea unor lanțuri de prelucrare și comercializare la nivel local și regional.
-

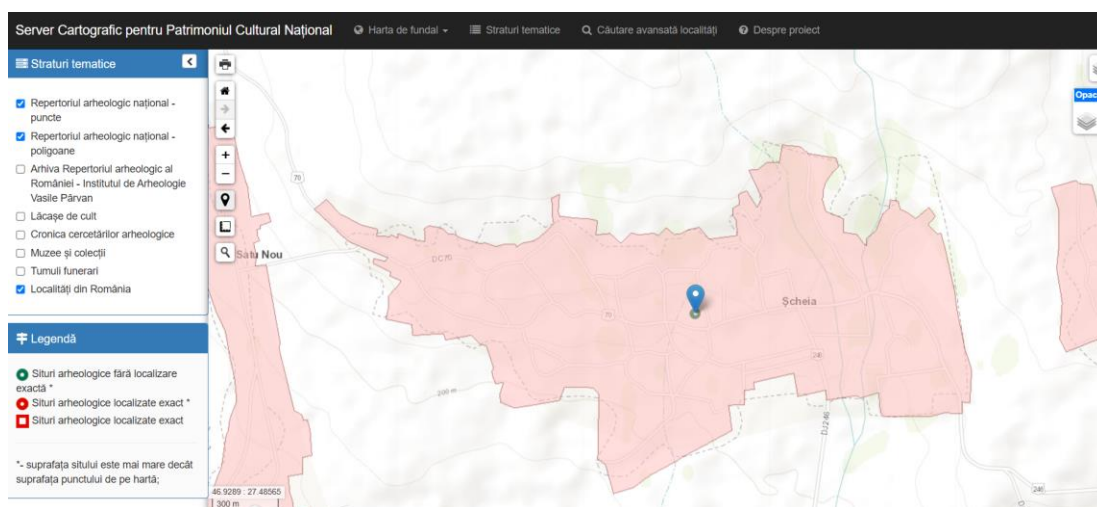
Peisaje cu potențial turistic

Comuna Șcheia beneficiază de peisaje naturale și antropizate care pot fi valorificate pentru turism. Relieful colinar, pădurile și proximitatea râurilor oferă oportunități pentru drumeții, ecoturism și agroturism.

Elemente de atracție turistică

1. Monumente istorice și situri arheologice:

- Situl de la "Humărie" (nord-est de Șcheia) Latène, Epoca medievală / sec. III - II a. Chr., sec. VIII - X, sec. II - III ;

Amplasare sit arheologic "Humărie" – comuna Șcheia
<https://map.cimec.ro/Mapserver/>

- Situl de la "Promoroace-Gârla lui Chifor" (la 200 m vest-sud-vest de Satu Nou);
- Situl de la "Promoroace-Nord" (la marginea de nord-vest a aceluiași sat);
- Situl de la "Șesul lui Ștefan" (partea de sud-est a localității Satu Nou);
- Biserica de lemn "Sfântul Gheorghe" (secolul al XVII-lea) din satul Șcheia, clasificată ca monument de arhitectură.

Biserica de lemn "Sfântul Gheorghe" arhivă personală

Biserica de lemn "Sfântul Gheorghe" arhivă personală

2. Cadrul natural favorabil dezvoltării turismului:

- Relieful colinar și peisajele diversificate creează un cadru propice pentru ecoturism;
- Pădurile din zonă oferă trasee pentru drumeții, cicloturism și activități recreative;
- Proximitatea râurilor Stavnic și Rebricea oferă posibilitatea dezvoltării turismului de agrement și pescuit sportiv.

3. Tradițiile și meșteșugurile locale:

- Meșteșuguri tradiționale, precum sculptura în piatră, pot fi promovate ca elemente de atracție turistică;
- Ospitalitatea locuitorilor contribuie la crearea unei experiențe autentice pentru turiști;

- Organizarea de evenimente culturale și festivaluri tradiționale poate stimula turismul cultural.

Sculptura în piatră – Șcheia arhivă personală

Sculptura în piatră – Șcheia -arhivă personală

Sculptura în piatră – Șcheia - arhivă personală

Propuneri pentru dezvoltarea turismului

- **Amenajarea de trasee turistice pentru drumeții și ciclism**, cu marcaje adecvate și puncte de belvedere;
- **Dezvoltarea infrastructurii turistice**, inclusiv pensiuni agroturistice și spații de cazare tradiționale;
- **Valorificarea produselor locale** prin promovarea acestora în cadrul turismului rural și agroturismului;
- **Crearea unor centre de informare turistică** pentru promovarea atracțiilor locale și organizarea de tururi ghidate;
- **Accesarea fondurilor europene** pentru modernizarea infrastructurii turistice și a spațiilor verzi destinate agrementului.

Provocări și riscuri

- Lipsa unor inițiative private și a investițiilor în turism;
- Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice: lipsa structurilor de cazare, alimentație și agrement;
- Lipsa unor strategii de promovare eficientă a potențialului turistic al comunei;
- Posibilitatea pierderii autenticității locale din cauza scăderii interesului pentru meșteșuguri și obiceiuri tradiționale;
- Atragerea turiștilor de către alte localități din județ, mai bine promovate și dezvoltate turistic.

Prin implementarea unor strategii sustenabile, comuna Șcheia poate valorifica potențialul său turistic, transformându-se într-o destinație atractivă pentru ecoturism, turism rural și cultural.

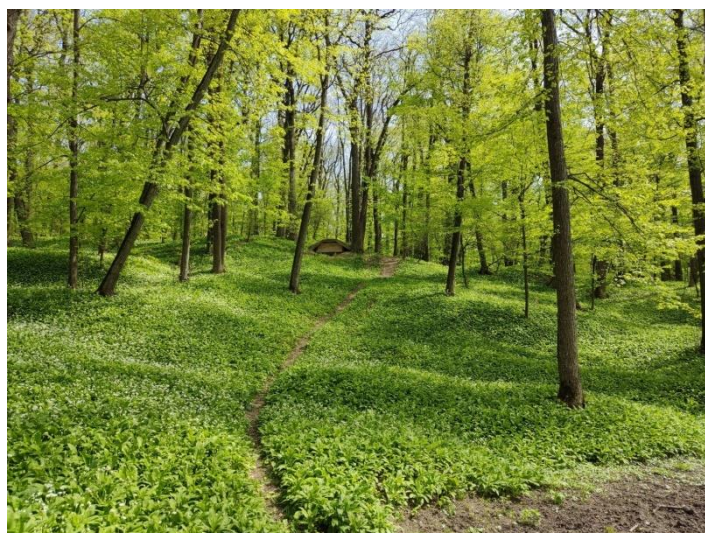
2.2. Valori ecologice – ameliorarea factorilor de mediu și reducerea riscurilor naturale

Pădurile și zonele de silvostepă

Pădurile din Șcheia joacă un rol esențial în menținerea echilibrului ecologic, contribuind la stabilizarea solului și la reducerea riscurilor de eroziune. Aceste ecosisteme sunt esențiale pentru biodiversitate, oferind habitat pentru numeroase specii de faună și floră.

Sugestii:

- Protejarea pădurilor existente și promovarea împăduririlor în zonele expuse riscului de eroziune.
- Implementarea unor programe de monitorizare a biodiversității și protecție a habitatelor naturale.

Pădure de foiase

https://media.ziaruldeiasi.ro/2024/01/489772_361229_stiri_traseu-weekend3.jpg

Luncile râurilor și zonele umede

Râurile Stăvnic și Rebricea contribuie la formarea unor ecosisteme de luncă și zone umede, care joacă un rol important în reglarea hidrologică și în prevenirea inundațiilor.

Sugestii:

- Aplicarea unor măsuri de management integrat al apelor pentru prevenirea inundațiilor.

- Protejarea zonelor umede prin interzicerea construcțiilor în aceste areale și promovarea utilizării sustenabile a resurselor acvatice.

2.3. Valori culturale – patrimoniu natural, identitate și unicat

Peisaje cu valoare de patrimoniu

Comuna Șcheia deține elemente de patrimoniu cultural valoroase, precum bisericile vechi, arhitectura rurală tradițională, precum și vestigiile istorice care atestă continuitatea locuirii acestei zone. Printre cele mai importante monumente se numără Biserica de lemn "Sfântul Gheorghe" din satul Șcheia, un simbol al meșteșugului local, dar și casele tradiționale construite din bârne de lemn, care păstrează elemente de ornamentație specifice regiunii Moldovei.

Sugestii:

- Restaurarea și conservarea patrimoniului arhitectural tradițional prin finanțări europene și guvernamentale;
- Integrarea acestor elemente în trasee turistice tematice, promovate prin ghiduri turistice și evenimente culturale;
- Crearea unui muzeu etnografic local, unde să fie expuse unelte tradiționale, costume populare și obiecte de artizanat.

Peisaje identitare

Peisajele identitare din Șcheia reflectă tradițiile și obiceiurile locale, fiind reprezentate de structura gospodăriilor, sistemul de organizare a terenurilor agricole și evenimentele comunitare precum târgurile tradiționale sau festivalurile folclorice. Un element definitoriu al zonei este prezența meșteșugarilor locali care lucrează piatra și lemnul, transmițând tehnicile tradiționale din generație în generație.

Sugestii:

- Organizarea de evenimente culturale care să pună în valoare tradițiile locale, cum ar fi festivaluri ale meșteșugarilor, expoziții de artizanat și ateliere demonstrative;
- Promovarea produselor tradiționale locale prin târguri, expoziții și colaborări cu restaurante și pensiuni agroturistice;
- Crearea unei platforme online de promovare a identității locale, care să includă materiale multimedia despre obiceiurile, peisajele și meșteșugurile comunei.

Peisaj identitar – Sat Șcheia -arhivă personală

Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală

Peisaj identitar – Sat Scheia - arhivă personală

Peisaj identitar – Sat Scheia - arhivă personală

Peisaj identitar – Sat Șcheia - arhivă personală

Peisaje cu caracter de unicat sau culturale

Șcheia prezintă peisaje cu trăsături unice, incluzând zone împădurite cu specii rare, formațiuni naturale specifice regiunii și terenuri tradiționale lucrate prin metode arhaice. Relieful colinar al zonei, alături de pajiștile bogate și fânețele naturale, creează un peisaj deosebit, propice turismului ecologic și agroturismului.

Sugestii:

- Documentarea și protejarea acestor peisaje prin inițiative de conservare, cum ar fi declararea unor zone ca arii protejate;
- Integrarea lor în proiecte educaționale și turistice, prin crearea unor trasee tematice ghidate pentru turiști și elevi;

- Implicarea comunității în acțiuni de protejare a patrimoniului natural, prin programe de voluntariat, educație ecologică și promovarea turismului sustenabil.

Prin implementarea acestor sugestii, comuna Șcheia poate deveni un reper important pentru conservarea și promovarea patrimoniului cultural și natural, atrăgând turiști și investitori în dezvoltarea durabilă a regiunii.

2.4. Recomandări generale pentru valorificarea și protejarea valorilor de peisaj din Șcheia

Pentru a asigura conservarea și valorificarea optimă a peisajului comunei Șcheia, se recomandă implementarea următoarelor măsuri:

1. **Strategii de management al peisajului:** Dezvoltarea unor politici integrate de conservare și utilizare sustenabilă a resurselor naturale.
2. **Promovarea turismului durabil:** Crearea unor trasee ecoturistice și organizarea de evenimente tematice pentru a atrage turiști și a sprijini economia locală.
3. **Educație și conștientizare:** Organizarea de campanii de informare privind importanța protecției mediului și a valorilor culturale locale.
4. **Protejarea ecosistemelor fragile:** Aplicarea unor măsuri de prevenire a degradării solului și a poluării apelor.
5. **Revitalizarea patrimoniului construit și a tradițiilor locale:** Susținerea inițiativelor de restaurare și promovare a arhitecturii și meșteșugurilor tradiționale.

Implementarea acestor măsuri va contribui la dezvoltarea sustenabilă a comunei Șcheia, asigurând protejarea și punerea în valoare a peisajului local, în beneficiul comunității și al generațiilor viitoare.

CAP.3

IDENTIFICAREA ȘI CARACTERIZAREA PEISAJELOR FRAGILE ÎN COMUNA ȘCHEIA

3.1. Principalele disfuncții ale peisajelor fragile

Peisajele fragile din comuna Șcheia reprezintă zone sensibile la schimbări, fiind afectate de presiuni economice, sociale sau de mediu. Aceste peisaje reflectă tensiunile dintre valorile naturale și activitățile umane, necesitând soluții de management adecvate pentru conservarea lor.

1. Structura neechilibrată a populației în teritoriu
 - Comuna Șcheia se confruntă cu o migrare semnificativă a tinerilor către zonele urbane, lăsând în urmă o populație îmbătrânită.
 - Impact asupra peisajului: Abandonul terenurilor agricole determină regenerarea necontrolată a vegetației, ceea ce poate crea presiuni asupra pădurilor și a pajiștilor.
 - Măsuri sugerate: Implementarea unor programe de stimulare a tinerilor pentru a rămâne în zonă și sprijinirea agriculturii locale.
2. Tensiuni între zonele protejate și expansiunea urbană
 - Dezvoltarea infrastructurii și extinderea zonelor rezidențiale pot intra în conflict cu peisajele naturale de valoare ecologică.
 - Impact asupra peisajului: Fragmentarea habitatelor naturale și reducerea biodiversității locale.
 - Măsuri sugerate: Crearea unor zone tampon în jurul ariilor protejate și realizarea de studii de impact ecologic înaintea noilor dezvoltări urbane.
3. Accesibilitatea redusă și izolarea anumitor zone
 - Lipsa infrastructurii adecvate limitează accesul la servicii esențiale, contribuind la izolarea unor părți ale comunei.
 - Impact asupra peisajului: Vulnerabilitate ridicată la eroziune și alunecări de teren.
 - Măsuri sugerate: Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale și promovarea traseelor turistice ecologice.
4. Degradarea elementelor de patrimoniu cultural și natural
 - Comuna Șcheia dispune de structuri arhitecturale tradiționale și peisaje naturale cu valoare ridicată, care sunt amenințate de neglijență și lipsa fondurilor.
 - Impact asupra peisajului: Pierderea elementelor de patrimoniu afectează identitatea culturală locală.
 - Măsuri sugerate: Elaborarea unui plan de conservare și implicarea comunității în protejarea patrimoniului.
5. Degradarea solului și a calității apei

- Practicile agricole intensive și utilizarea excesivă a fertilizanților afectează calitatea solului și a apei.
- Impact asupra peisajului: Reducerea fertilității solului și poluarea resurselor de apă.
- Măsuri sugerate: Promovarea agriculturii ecologice și implementarea unor practici sustenabile de gestionare a resurselor naturale.

Prin adoptarea unor măsuri adecvate, peisajele fragile ale comunei Șcheia pot fi protejate și integrate într-o strategie de dezvoltare durabilă, menite să conserve valorile naturale, economice și culturale ale regiunii.

3.2. Abordarea integrată a peisajelor fragile din Șcheia

Pentru a gestiona eficient vulnerabilitățile peisajelor fragile din comuna Șcheia, este necesară o abordare integrată care să asigure un echilibru între dezvoltarea umană și conservarea valorilor naturale și culturale. Aceasta implică măsuri de protecție, planificare sustenabilă și implicarea comunității în gestionarea resurselor locale.

Principii și strategii pentru protecția și dezvoltarea sustenabilă a peisajelor fragile:

1. Crearea unui cadru legislativ local pentru protecția peisajelor fragile

- Este necesară elaborarea unor regulamente clare la nivel local care să reglementeze utilizarea terenurilor și protejarea zonelor vulnerabile.
- Se recomandă stabilirea unor zone speciale de protecție pentru peisajele cu valoare ecologică ridicată.
- Autoritățile locale ar putea colabora cu ONG-uri și instituții de cercetare pentru a dezvolta ghiduri de bună practică privind utilizarea durabilă a resurselor naturale.

2. Aplicarea principiilor dezvoltării durabile

- **Agricultură ecologică și sustenabilă:** Încurajarea fermierilor locali să adopte practici agricole ecologice prin stimulente financiare și programe de formare.
- **Gestionarea responsabilă a resurselor forestiere:** Reducerea exploatării necontrolate a pădurilor și promovarea reîmpăduririlor în zonele degradate.
- **Protejarea cursurilor de apă:** Implementarea unor măsuri pentru prevenirea poluării râurilor și conservarea zonelor umede, care joacă un rol important în biodiversitate.

3. Creșterea gradului de conștientizare în rândul populației

- Organizarea de campanii educaționale și programe de voluntariat pentru protejarea mediului.
- Crearea unor grupuri de acțiune locală care să colaboreze cu autoritățile pentru monitorizarea și întreținerea peisajelor vulnerabile.
- Integrarea educației ecologice în școli pentru a încuraja noile generații să adopte un comportament responsabil față de natură.

4. Monitorizarea continuă a stării peisajului

- Implementarea unor sisteme de supraveghere a biodiversității, a calității solului și a apei prin colaborarea cu universități și centre de cercetare.

- Crearea unui plan de gestionare a riscurilor pentru a preveni dezastrele naturale, precum alunecările de teren și inundațiile.
- Dezvoltarea unor baze de date GIS (Sisteme Informaționale Geografice) pentru a analiza evoluția teritoriului și a facilita luarea deciziilor bazate pe date.

5. Promovarea unui turism sustenabil

- Dezvoltarea unor trasee ecoturistice și culturale care să pună în valoare frumusețea naturală și patrimoniul istoric al comunei Șcheia.
- Crearea unor puncte de informare turistică care să ofere ghiduri despre flora, fauna și tradițiile locale.
- Încurajarea agroturismului și a produselor tradiționale locale pentru a sprijini economia rurală fără a afecta mediul.

6. Revitalizarea patrimoniului cultural și natural

- Restaurarea și protejarea clădirilor istorice, a bisericilor și a altor monumente importante pentru identitatea locală.
- Integrarea tradițiilor locale în strategii de promovare turistică pentru a atrage vizitatori interesați de autenticitate.
- Crearea unor evenimente tematice, cum ar fi festivaluri culturale și târguri tradiționale, care să pună în valoare moștenirea culturală a comunei.

Peisajele fragile din comuna Șcheia reprezintă atât o provocare, cât și o oportunitate. Deși vulnerabilitățile evidențiate necesită soluții imediate, o abordare integrată și sustenabilă poate aduce beneficii pe termen lung. Prin implementarea unor strategii eficiente de protecție și valorificare a acestor peisaje, comuna poate atinge un echilibru între dezvoltare economică și conservarea mediului.

Astfel, implicarea autorităților, a comunității locale și a specialiștilor în planificarea durabilă a teritoriului va contribui la îmbunătățirea calității vieții și la păstrarea valorilor naturale și culturale ale regiunii.

CAP.4

TIPURI DE INTERVENȚII PROPUSE PENTRU COMUNA ȘCHEIA

Studiul de față propune o serie de recomandări strategice care să sprijine protejarea peisajului comunei Șcheia și valorificarea acestuia într-un mod sustenabil. Obiectivul principal este de a asigura un echilibru între conservarea patrimoniului natural și cultural și dezvoltarea economică locală.

Intervențiile propuse sunt clasificate în trei categorii, în funcție de sensibilitatea și caracteristicile fiecărei zone: zone cu intervenții restricționate, zone cu intervenții controlate și zone cu intervenții direcționate. Aceste intervenții sunt adaptate specificului local și resurselor existente, inclusiv tradiționala industrie de prelucrare a pietrei.

4.1. Zone cu intervenții restricționate

Zonele cu intervenții restricționate includ spații care necesită o protecție strictă datorită valorilor ecologice, culturale sau naturale deosebite. Aceste zone sunt esențiale pentru conservarea biodiversității, a habitatelor naturale și a peisajului istoric al comunei.

Recomandări pentru zonele cu intervenții restricționate:

- **Protecția ariilor naturale:** Se va propune declararea de arii protejate în zonele cu biodiversitate ridicată și habitate sensibile.
- **Limitarea activităților antropice:** Se vor interzice exploatarea forestieră intensă, construcțiile de anvergură și agricultura intensivă.
- **Monitorizarea activităților umane:** Se vor stabili trasee ecoturistice controlate, cu reguli stricte de acces.
- **Păstrarea patrimoniului cultural:** Monumentele istorice realizate din piatră de Șcheia, precum bisericile, monumentele funerare și alte structuri arhitectonice, vor beneficia de programe de restaurare și protecție.

4.2. Zone cu intervenții controlate

Zonele cu intervenții controlate permit activități umane moderate, dar reglementate, pentru a preveni degradarea mediului și a patrimoniului cultural.

Recomandări pentru zonele cu intervenții controlate

- **Dezvoltarea unei agriculturi sustenabile:** Adoptarea de tehnici agricole ecologice pentru a proteja calitatea solului și a apei.

- **Promovarea turismului cultural și ecologic:** Punerea în valoare a tradițiilor meșteșugărești, precum cioplitul în piatră, prin crearea unor trasee turistice tematice.
- **Păstrarea peisajului tradițional:** Limitarea expansiunii urbane și impunerea unor reguli stricte privind construcțiile noi, astfel încât acestea să fie integrate armonios în peisaj.
- **Restaurarea infrastructurii locale:** Amenajarea drumurilor și a spațiilor publice folosind materiale locale, inclusiv piatra de Șcheia.

4.3. Zone cu intervenții direcționate

Zonele cu intervenții direcționate sunt acele spații care necesită investiții active pentru revitalizare și dezvoltare economică.

Recomandări pentru zonele cu intervenții direcționate

- **Revitalizarea terenurilor degradate:** Reabilitarea carierelor de piatră abandonate prin programe de reîmpădurire și amenajare peisagistică.
- **Valorificarea patrimoniului cultural:** Restaurarea monumentelor funerare și a altor elemente sculptate în piatră pentru a stimula turismul cultural.
- **Crearea de spații comunitare:** Amenajarea de piețe publice, locuri de joacă și zone de agrement folosind resurse locale.
- **Combaterea eroziunii solului:** Implementarea unor lucrări de stabilizare a terenurilor, inclusiv prin utilizarea pietrei locale pentru consolidarea malurilor.

Implementarea acestor recomandări necesită o colaborare strânsă între autoritățile locale, specialiști în mediu și cultură, precum și comunitatea locală. În acest sens, este esențială dezvoltarea unui plan de acțiune clar, care să includă reguli specifice pentru fiecare tip de intervenție, programe educaționale pentru comunitate și mecanisme de monitorizare continuă a impactului acestor măsuri.

CAP.5

ANALIZA PEISAJULUI PENTRU ZONA ȘCHEIA

5.1. Peisajul ca stare a teritoriului

Peisajul ca stare a teritoriului Peisajul zonei Șcheia reprezintă un rezultat al echilibrului dintre factorii naturali și activitățile umane, reflectând starea teritoriului prin prisma utilizării terenurilor, influențelor ecologice și socio-culturale. Evaluarea stării actuale a peisajului se poate realiza pe baza următoarelor dimensiuni:

- **Ecologică:** Pădurile și zonele agricole din Șcheia au un rol esențial în menținerea stabilității ecologice, prevenind eroziunea solului și contribuind la conservarea biodiversității locale.
- **Socio-culturală:** Tradițiile locale, clădirile vechi și moștenirea culturală influențează modul în care comunitatea interacționează cu spațiul geografic.
- **Economică:** Agricultură, activitățile forestiere și turismul emergent joacă un rol important în modelarea peisajului Șcheia, având impact asupra utilizării terenurilor și a dezvoltării economice locale.

5.2. Peisajul ca rezultat al interacțiunii dintre spațiu și structura socio-culturală

Peisajul din zona Șcheia este influențat atât de factorii naturali, cât și de structurile socio-culturale, reflectând dinamica comunității locale.

- **Influențe culturale și identitare:** Tradițiile locale, meșteșugurile și patrimoniul construit joacă un rol important în definirea identității locale.
- **Adaptarea economică:** Schimbările economice recente, precum dezvoltarea infrastructurii și extinderea activităților industriale, au generat transformări vizibile în peisajul zonei.

5.3. Analiza sectorială a peisajului cu valoare sintetică

Analiza sectorială permite evidențierea atât a punctelor forte ale peisajului, cât și a vulnerabilităților acestuia.

- **Valori de peisaj:**
 - **Ecologic:** Zonele forestiere, pajiștile naturale și cursurile de apă au un rol esențial în menținerea echilibrului ecologic.

- **Economic:** Agricultură și exploatarea resurselor naturale influențează utilizarea terenurilor.
- **Cultural:** Patrimoniul arhitectural și tradițiile locale sunt elemente cheie pentru turismul durabil.
- **Disfuncționalități (peisaje fragile):**
 - **Fragilitate socio-economică:** Risc de abandon al terenurilor agricole și dezechilibre demografice.
 - **Fragilitate ecologică:** Defrișările necontrolate, poluarea cursurilor de apă și pierderea biodiversității.
 - **Fragilitate culturală:** Degradarea patrimoniului construit și pierderea tradițiilor.

5.4. Recomandări pentru dezvoltarea durabilă a zonei Șcheia

Pentru a proteja și valorifica peisajul zonei Șcheia, se propun următoarele măsuri:

- **Conservarea valorilor ecologice** prin protejarea zonelor naturale și implementarea de proiecte de reîmpădurire.
- **Promovarea patrimoniului cultural** prin dezvoltarea turismului rural și restaurarea clădirilor istorice.
- **Gestionarea responsabilă a terenurilor agricole** pentru a preveni degradarea solurilor și a resurselor naturale.
- **Crearea unui cadru de reglementare** care să limiteze expansiunea urbană necontrolată și să sprijine dezvoltarea sustenabilă.

Analiza peisagistică a zonei Șcheia contribuie la conturarea unor politici coerente de protecție și dezvoltare durabilă, având în vedere specificitățile locale și potențialul de creștere a comunității.

CAP.6

ANALIZA DETALIATĂ A PEISAJULUI DIN COMUNA ȘCHEIA

Analiza peisajului reprezintă un proces complex, având în vedere că peisajul include atât elemente naturale, cât și construite. Abordarea detaliată a acestuia necesită înțelegerea componentelor esențiale și a relațiilor dintre acestea. Analiza peisajului implică două dimensiuni: obiectivă și perceptivă.

6.1. Bazele obiective de analiză a peisajelor

1. **Relieful:** Relieful reprezintă structura primară și stabilește limitele câmpului vizual, ceea ce influențează experiența vizuală a peisajului. Relieful controlează accesibilitatea terenului, fiind esențial în configurarea habitatelor, aranjamentelor parcelare și a utilizărilor agricole și forestiere.

2. **Acoperirea solului:** Aceasta include elementele naturale (vegetal) și construite, contribuind la compartimentarea vizuală a spațiului. Dispunerea vegetației și construcțiilor influențează percepția vizuală, formând structura secundară care redefineste relieful. Tipurile de vegetație și elementele construite din zonele rurale sau urbane contribuie la specificul fiecărui peisaj.

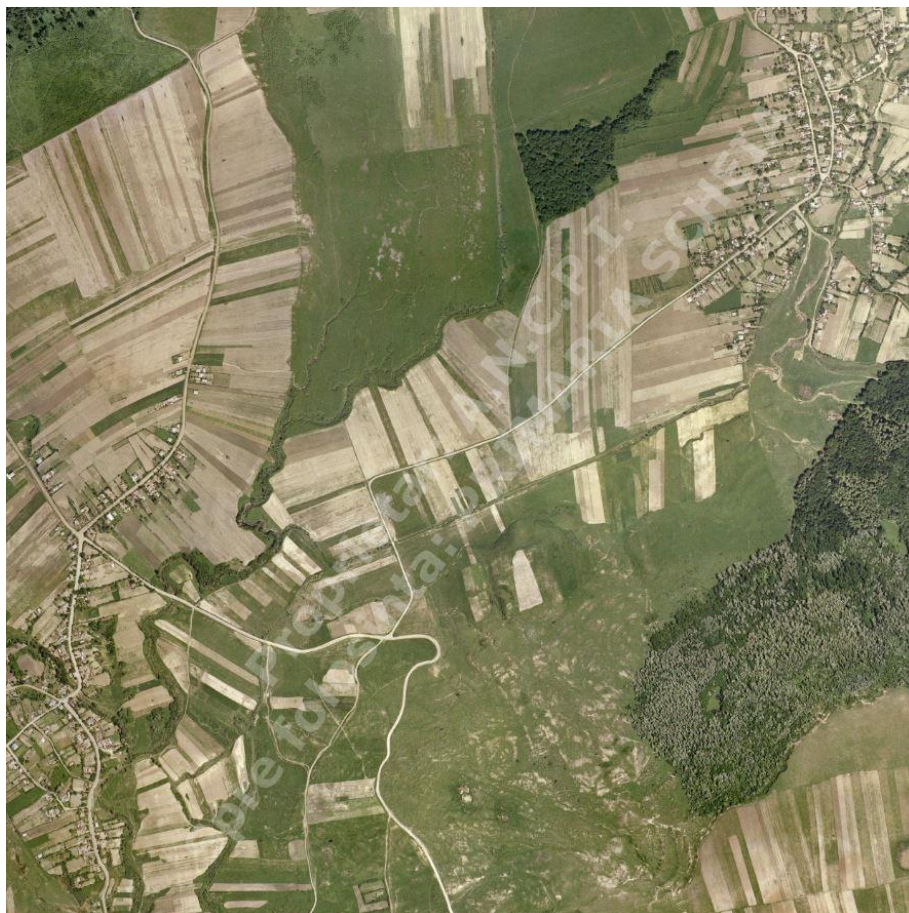
Bazele perceptive ale analizei peisajelor

Peisajul este perceput diferit de fiecare individ, influențat de simțuri, emoții și stări. Această percepție este esențială în înțelegerea peisajului, deoarece oferă o reprezentare mentală a acestuia. Variabilitatea percepției între indivizi și între culturi este relevantă pentru evaluarea calității peisajului.

6.2. Cele 8 straturi pentru analiza detaliată a peisajului

Analiza detaliată a peisajului reprezintă o activitate multidimensională care vizează o examinare sistematică a interacțiunii între elementele naturale și antropice ce compun un peisaj. Peisajul este o unitate geografică complexă, care include nu doar componentele fizice (relief, sol, vegetație), dar și elementele antropice (așezări umane, infrastructuri) și culturale (tradiții, istorii locale). În cadrul analizei peisajului, se disting două mari dimensiuni: obiectivă și perceptivă. Abordarea obiectivă se concentrează pe aspectele fizico-geografice, măsurabile și verificabile, în timp ce analiza perceptivă explorează experiența subiectivă a indivizilor și a comunităților față de acest spațiu.

- a. Geologia de suprafață și Clima
- b. Forma terenului (geomorfologia)
- c. Solul
- d. Acoperirea terenului
- e. Agricultură și silvicultură
- f. Case și localități
- g. Caracteristici istorice
- h. Sentimente și asocieri

Elemente naturale și antropice din peisaj

a. Geologia de suprafață și Clima

Geologia de suprafață reprezintă studiul formării și structurii solului vizibil, inclusiv tipurile de roci și procesele geologice care au modelat regiunea. În comuna Șcheia, geologia este marcată printr-o diversitate de formațiuni sedimentare și calcaroase, ce includ roci precum calcarele, argilele și marnele. Aceste formațiuni geologice sunt produse prin procese de sedimentație care au avut loc de-a lungul unui interval geologic semnificativ. De asemenea, prezența calcarelor, care sunt solubile în apă, influențează formarea unor peisaje carstice, cu fenomene precum peșteri și doline. Aceste tipuri de roci au un impact direct

asupra utilizării terenurilor în scopuri agricole și de construcție, având o influență semnificativă asupra stabilității solului și asupra hidrologiei regionale.

Clima din comuna Șcheia se caracterizează printr-un climat continental umed, similar cu cel din zona Iașului, cu veri călduroase și ierni reci. Precipitațiile moderate și un sezon rece pronunțat favorizează dezvoltarea pădurilor de foioase și o biodiversitate montană specifică acestui tip de climat. Temperaturile medii anuale sunt influențate de poziția geografică a regiunii, dar și de prezența masivelor montane din apropiere, care pot genera efecte microclimatice. De asemenea, umiditatea ridicată și precipitațiile abundente în timpul lunilor de iarnă sprijină dezvoltarea unui ecosistem forestier complex și a unei vegetații adaptate la condiții de umiditate și frig.

b. Forma terenului (geomorfologia)

Geomorfologia regiunii Șcheia este definită de forme de relief deluroase și câmpii ondulate, îmbinate cu unități montane de mici înălțimi. Aceste forme sunt rezultatul unui complex de procese tectonice și eroziune glaciară care au modelat zona în ultimele milioane de ani. În apropierea comunei Șcheia, cum este și cazul orașului Iași, predomină pajiștile și terenurile colinare, cu unele zone montane de altitudine mai mică, ce constituie unități de munte de tipul „culmi și văi” specifice regiunilor subcarpatice. Aceste terenuri sunt rezultatul eroziunii fluviatile și a activității tectonice, ce au dus la formarea unor structuri de relief tipice pentru dealurile subcarpatice.

În ceea ce privește utilizarea terenului, formele de relief din Șcheia sunt favorabile atât pentru activitățile agricole, cât și pentru pădurile de foioase. Zonele de câmpie, cu pante ușoare, sunt ideale pentru cultivarea cerealelor și legumelor, în timp ce zonele montane, cu pante abrupte, sunt dedicate pădurilor și pășunilor. De asemenea, structura geomorfologică a regiunii joacă un rol semnificativ în gestionarea apelor de suprafață, influențând drenajul și rețeaua hidrografică a zonei, esențială pentru gestionarea resurselor de apă și a agriculturii.

Forma de relief deluroasă – Comuna Șcheia -arhivă personală

c. Solul

Solurile comunei Șcheia sunt variate și includ atât soluri fertile de câmpie, cât și soluri mai puțin fertile, caracteristice terenurilor de pădure. Zona este dominată de soluri brune de pădure, specifice regiunilor colinare, și soluri brune acide de câmpie, cu o bogată materie organică, ce se dezvoltă pe terenuri plate sau ușor înclinate. În apropierea râurilor și pe văile de luncă, sunt întâlnite soluri de luncă, cu un conținut ridicat de aluviuni, care sunt ideale pentru cultivarea cerealelor și legumelor. Solurile din această regiune sunt destul de fertile și au un pH ușor acid, favorizând cultura plantelor precum grâul, porumbul, cartofii și legumele.

În regiunile de pădure, solurile sunt mai acide și mai puțin fertile, ceea ce limitează opțiunile de utilizare agricolă. Aceste soluri sunt mai frecvent folosite pentru păduri de foioase și pășuni, având un rol esențial în protejarea biodiversității și menținerea echilibrului ecologic al zonei. Capacitatea solurilor de a reține apa este un factor important în agricultura regiunii, iar drenajul solurilor este un factor esențial pentru stabilitatea terenurilor și controlul eroziunii, mai ales în zonele montane.

d. Acoperirea terenului

Acoperirea terenului din comuna Șcheia este dominată de păduri de foioase, cu specii predominante precum stejarul, fagul, carpenul și ulmul, tipice regiunilor subcarpatice. Aceste păduri sunt esențiale pentru menținerea biodiversității, având o diversitate de specii faunistice și florale. Pădurile din Șcheia constituie un ecosistem bogat și oferă un habitat pentru mamifere, păsări și specii de insecte specifice zonelor temperate. Vegetația subarbustivă și

ierburile din păduri joacă un rol important în protejarea solului împotriva eroziunii și menținerea stabilității ecosistemului.

Peisaj natural – Comuna Șcheia -arhivă personală

În zonele agricole, terenurile sunt utilizate în principal pentru culturi de cereale (grâu, porumb), legume (cartofi, ceapă) și plante perene. Practicile agricole din Șcheia sunt în mare parte tradiționale, iar peisajul agricol este unul deosebit de pitoresc, cu linii de arbori și pajiști care despart parcelele. Structurile construite, inclusiv casele din piatră și lemn, se integrează armonios în peisaj, respectând tradițiile arhitecturale locale, adaptate la condițiile climatice și geologice ale zonei. Aceste locuințe reflectă o arhitectură tradițională, având caracteristici ce rezistă condițiilor de umiditate și temperaturi scăzute.

În proximitatea așezărilor umane, structurile construite (case, drumuri, ferme) sunt organizate în mod descentralizat, păstrând un caracter rural, dar și un stil de viață în armonie cu natura și tradițiile regiunii. Această integrare armonioasă a construcțiilor și a vegetației reflectă o utilizare sustenabilă a resurselor naturale și respectul față de mediul înconjurător.

e. Agricultura și silvicultura

Agricultura și silvicultura reprezintă pilonii economici ai comunei Șcheia, având un impact semnificativ asupra dezvoltării locale. Agricultura se bazează pe un teritoriu extins, favorabil culturilor de cereale (grâu, porumb), legumelor și viței de vie, însă întâmpină provocări precum lipsa infrastructurii adecvate, mecanizarea insuficientă și accesul limitat la finanțare. Totuși, potențialul agricol rămâne ridicat, datorită suprafeței mari de teren arabil (2.070 hectare) și a condițiilor climatice favorabile.

Silvicultura, de asemenea, joacă un rol esențial, cu păduri ce acoperă 710 hectare, contribuind atât la economia locală prin exploatarea lemnului, cât și la protejarea biodiversității. Gestionarea sustenabilă a resurselor forestiere este necesară pentru a preveni defrișările necontrolate și pentru a asigura regenerarea naturală a pădurilor.

Suprafețe împadurite – Comuna Șcheia

Sugestii de dezvoltare:

- Creșterea utilizării tehnologiilor moderne în agricultură pentru sporirea productivității.
- Dezvoltarea infrastructurii de preluare și procesare a produselor agricole.
- Crearea unor asociații agricole pentru eficientizarea accesului la fonduri europene și promovarea agriculturii ecologice.
- Promovarea reîmpăduririi și a managementului sustenabil al pădurilor pentru prevenirea eroziunii și protejarea ecosistemului local.

f. Case și localități

Comuna Șcheia, situată în județul Iași, face parte dintr-o zonă a Moldovei cu un puternic caracter tradițional, fiind marcată de particularități arhitecturale și etnografice specifice regiunii. Casele și localitățile din această comună reflectă influențele și tradițiile istorice ale zonei, având trăsături care se regăsesc în multe sate din nord-estul României.

Arhitectura tradițională și modernizarea construcțiilor

Casele din comuna Șcheia sunt tipice arhitecturii rurale din Moldova, caracterizate printr-o simplitate funcțională, dar și printr-un rafinament aparte, reflectând meșteșugul popular. Majoritatea locuințelor sunt construite din materiale tradiționale, precum lemnul și piatra, având acoperișuri din țiglă sau șindrilă, iar fațadele sunt adesea decorate cu motive populare.

În timp ce arhitectura tradițională este încă prezentă, în ultimii ani a fost observată o tranziție către construcții moderne. Locuințele noi sunt realizate, în principal, din cărămidă și beton, datorită resurselor financiare obținute din veniturile trimise de locuitorii care muncesc în străinătate. Acest flux de capital a dus la o creștere a investițiilor în construcții și la îmbunătățirea condițiilor de locuit.

Arhitectură tradițională – Comuna Șcheia -arhivă personală

Arhitectură tradițională – Comuna Șcheia -arhivă personală

Cu toate acestea, există provocări semnificative în domeniul construcțiilor. Unele locuințe nu corespund standardelor actuale de confort, iar multe case sunt construite fără un proiect tehnic adecvat sau fără autorizație de construcție. De asemenea, există un deficit de personal calificat în construcții, deoarece mulți meseriași au migrat în alte zone pentru salarii mai bune. Activitatea de construcții este, în unele cazuri, un debușeu pentru munca „la negru”, ceea ce îngreunează procesul de reglementare și dezvoltare organizată.

Infrastructura edilitară și provocările dezvoltării

În ceea ce privește infrastructura edilitară, comuna se confruntă cu mai multe probleme. Deși există inițiative de modernizare, rețeaua de canalizare lipsește, iar alimentarea cu apă și gaz nu acoperă toate gospodăriile. De asemenea, gradul slab de dotare cu echipamente edilitare și rețeaua electrică necesită modernizare.

Cu toate acestea, există oportunități importante de dezvoltare. Posibilitatea accesării fondurilor structurale și guvernamentale poate facilita modernizarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă, înființarea sistemului de canalizare și gaze naturale, precum și extinderea și modernizarea iluminatului public. Aceste inițiative sunt esențiale pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și pentru atragerea de noi investiții în comună.

Elemente de decor și influența meșteșugului pietrar

Casele din Șcheia sunt decorate cu elemente etnografice care reflectă gusturile și tradițiile locale. Un element distinctiv sunt stâlpii de piatră, sculptați de meșteșugari locali, care adesea prezintă motive geometrice și florale, precum rozetele cu șase petale. Acești stâlpi, plasați la intrarea în curți sau pe scările caselor, nu doar că au un rol funcțional, dar simbolizează și o tradiție îndelungată a prelucrării pietrei în zonă.

Meșteșugul pietrar din Șcheia a avut un impact major asupra arhitecturii locale. Piatra de Șcheia a fost utilizată nu doar pentru elemente decorative, ci și în construcția bisericilor și a monumentelor funerare din județul Iași. Astăzi, această moștenire culturală este vizibilă în multe curți, unde se regăsesc colaci de piatră pentru fântâni sau mese sculptate manual.

Gospodăriile și viața cotidiană

Gospodăriile din Șcheia sunt structurate în mod tradițional, cu o zonă destinată locuirii și alta activităților economice, cum ar fi depozitarea uneltelor agricole sau creșterea animalelor. În jurul caselor, curțile mari sunt utilizate pentru cultivarea legumelor și a pomilor fructiferi, iar florile, precum lalelele și crinii, sunt un simbol al mândriei gospodărești.

Obiceiurile și tradițiile locale sunt strâns legate de viața agricolă. În timpul verii, sătenii sunt implicați în lucrările agricole, iar iarna este dedicată meșteșugurilor, cum ar fi prelucrarea lemnului și cioplitul pietrei. De asemenea, țesutul și cusutul tradițional sunt încă practicate, iar multe gospodării păstrează pături țesute manual și costume populare brodate.

Gospodărie din Șcheia -arhivă personală

Gospodărie din Șcheia – arhivă personală

Viața comunitară și moștenirea culturală

Viața comunitară din Șcheia se concentrează în jurul bisericii și tradițiilor religioase. Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe”, un monument istoric din sat, joacă un rol esențial în viața socială și spirituală a localnicilor. Evenimentele religioase și culturale organizate în jurul acesteia contribuie la păstrarea coeziunii comunitare și la menținerea tradițiilor locale.

În concluzie, comuna Șcheia îmbină armonios tradiția cu modernitatea. Arhitectura tradițională, meșteșugurile locale și viața agricolă definesc identitatea acestei localități, în timp ce modernizarea construcțiilor și infrastructurii edilitare deschid noi perspective pentru dezvoltarea durabilă. Investițiile în rețelele de apă, canalizare și gaze, alături de conservarea patrimoniului arhitectural și etnografic, sunt esențiale pentru viitorul comunei și pentru bunăstarea locuitorilor săi.

Biserica Sfântul Dumitru- Sat Șcheia – arhivă personală

g. Caracteristici istorice

Comuna Șcheia, situată în județul Iași, are o istorie bogată, întinsă pe mai multe milenii, reflectând evoluția socială, culturală și economică a regiunii. Datorită poziției sale geografice și resurselor naturale, Șcheia a fost o așezare de importanță strategică, cunoscând o dezvoltare continuă.

Evoluția administrativă și demografică

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna Șcheia făcea parte din plasa Fundurile a județului Vaslui, incluzând satele Scheia-Căpotești, Scheia-Pojorăști, Căuești și Găunoasa, cu o populație de 1.418 locuitori. La acea vreme, localitatea dispunea de două biserici, o școală și numeroase cariere de piatră, care au susținut dezvoltarea economică prin meșteșugurile tradiționale.

În 1925, Anuarul Socec consemna comuna în plasa Negrești, cu aproximativ 1.900 de locuitori și structura administrativă modificată, incluzând satele Căuești, Găunoasa, Satu Nou și Șcheia, alături de cătunul Ciuroaia. După reorganizarea administrativă din 1950, comuna a fost transferată la raionul Negrești din regiunea Iași. În 1964, satul Găunoasa a fost redenumit Poiana Șcheii, iar în 1968, comuna a fost inclusă în județul Iași, încorporând satele Cioca-Boca (de la comuna Ipatele), Drăgușeni și Frenciugi (de la comuna Drăgușeni, desființată). În 2004, Drăgușeni și Frenciugi au fost separate din nou, stabilindu-se structura actuală a comunei Șcheia.

Patrimoniu cultural și situri arheologice

Comuna Șcheia se remarcă printr-un patrimoniu cultural și istoric deosebit, incluzând situri arheologice care atestă existența unor așezări din diferite epoci:

- **„Humărie” (nord-est de Șcheia)** – locuită în perioada Latène (secolele III–II î.e.n.), epoca romană (secolele II–III e.n.) și Evul Mediu Timpuriu (secolele VIII–X).
- **„Promoroace-Gârla lui Chifor” și „Promoroace-Nord”** – situri cu vestigii din perioada romană și medievală.
- **„Șesul lui Ștefan” (Satu Nou)** – atestă prezența umană din Eneoliticul final, Epoca Bronzului, perioada romană și perioada migrațiilor (secolele V–VI e.n.).

Printre monumentele istorice se remarcă **Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe”**, datând din secolul al XVII-lea. Aceasta reprezintă un exemplu de arhitectură religioasă tradițională moldovenească și este inclusă pe lista monumentelor istorice, păstrând un rol important în viața spirituală și culturală a comunității.

Meșteșuguri și resurse locale

O resursă definitorie pentru Șcheia este piatra extrasă din carierele locale, folosită la construcția unor monumente celebre din Iași și alte zone ale Moldovei, printre care:

- **Biserica Trei Ierarhi din Iași**, ctitoria voievodului Vasile Lupu.
- **Monumentul Leilor din grădina Copou**, unde obeliscul este realizat din piatră de Șcheia.
- **Biserica Sf. Spiridon din Iași**, unde s-au folosit piatră și stejar din Șcheia pentru lucrările de restaurare.

Meșteșugarii locali s-au remarcat prin cioplirea pietrei, realizând diverse elemente arhitecturale și decorative, precum stâlpi ornamentali, mese pentru aer liber, colaci pentru fântâni și monumente funerare. Motivele sculptate includ ornamente geometrice, elemente inspirate din flora și fauna locală, dar și scene biblice, precum „Greșala lui Adam”, sculptată în 1869.

Această tradiție a ciopririi pietrei datează din perioada feudală, când meșteșugarii din Șcheia contribuiau la dezvoltarea orașului Iași prin lucrările lor. Deși astăzi acest meșteșug este practicat de tot mai puțini locuitori, el rămâne o componentă esențială a identității locale.

Piatră cioplită – Șcheia -arhivă personală

Personalități marcante

Comuna Șcheia este locul de naștere al unor personalități culturale remarcabile, printre care:

- **Nicolae Panaite**, poet și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, originar din satul Cioca-Boca.
- **Constantin Bahrin**, interpret de folclor din Moldova.
- **Mariana Căușteanu Răciulă**, interpretă de muzică populară.

Comuna Șcheia reprezintă un spațiu cu o profundă încărcătură istorică, unde patrimoniul cultural, tradițiile și resursele naturale se îmbină armonios. Piatra, ca resursă esențială, a contribuit la dezvoltarea localității și rămâne un simbol al meșteșugului și

identității culturale a regiunii. Cu o istorie documentată de milenii, Șcheia își păstrează relevanța culturală și economică, continuând să fie un loc definitoriu pentru județul Iași.

h. Sentimente și asocieri

Comuna Șcheia, cu toate trăsăturile sale arhitecturale și tradiționale, este un loc unde natura, istoria și meșteșugurile se împletesc într-un tablou viu, plin de semnificații și simboluri. Vizitând acest sat din Moldova, te cuprinde o senzație de calm și de continuitate, ca și cum timpul curge mai încet aici, lăsând loc pentru o reflecție mai adâncă asupra unei lumi tradiționale, dar totodată plină de semnificație în contextul modernității.

Peisajul: un tablou viu de tradiție și natură

Peisajul din Șcheia este o simfonie de verdeată, piatră și cer albastru, o lume unde linia orizontului se contopește cu pădurile de la marginea satului și cu câmpiile mănoase. Pădurile din jur sunt martori tăcuți ai vechii povești a meșteșugului pietrar, unde piatra de Șcheia a modelat, nu doar casele, ci și spiritul local. De la colinele acoperite cu iarbă de un verde intens până la drumurile pietruite care duc spre curțile pline de viață ale sătenilor, fiecare pas parcurs în această zonă este o invitație de a respira aerul curat și de a te simți legat de pământul strămoșesc.

Piatra, care domină atât peisajul fizic cât și cel emoțional, este o prezență constantă în sat. Mângâind cu mâinile meșteșugite ale pietrarilor locali, piatra de Șcheia devine un simbol al stabilității și al rădăcinilor adânci în istorie. Fiecare stâlp de piatră sculptat la intrarea într-o curte nu este doar o piesă de arhitectură, ci și un martor al generațiilor care au muncit din greu pentru a-l modela. Stâlpii de piatră cu capete rotunjite, ce dau impresia unei prezențe umane în curte, sunt simboluri de ospitalitate și protecție, iar rozeta cu șase petale, pe care o regăsim adesea în decorul acestora, este un simbol al echilibrului între viața pământească și divinitate.

Casa și curtea – un loc al memoriei și al regenerării

Casa din Șcheia nu este doar un spațiu de locuit, ci și un depozit al memoriei colective, un loc care adăpostește amintirile trecutului și speranțele viitorului. Ușile din lemn cioplite, cu motive geometrice și florale, spun povești despre meșteșuguri transmise din generație în generație, despre viața oamenilor care au muncit pământul și au înălțat case de piatră și lemn, case ce poartă cu ele amprenta unui loc. Grădinile ce înconjoară casele din Șcheia sunt un alt loc al regăsirii, o continuare a legăturii cu natura, unde florile, pomii fructiferi și ierburi de leac se împletesc cu tradiția și cu ritualurile de viață ale comunității. Fiecare floare, fie că este un crin sau o lealea, își are rostul în acest univers vizual și emoțional, aducând cu ea un miros îmbietor și un simbol al înfloririi și al renunțării la trecut, în favoarea unei noi primăveri.

Casă și curte tradițională – arhivă personală

Casă tradițională – Sat Șcheia – arhivă pesonală

Curțile sunt locuri unde viața gemenă de energia localnicilor. Pe lângă grădinile de legume și pomii fructiferi, fântânile de piatră și mesele de piatră amplasate în aer liber evocă imaginea unei comunități unite, în care socializarea, împărtășirea și munca sunt strâns legate. Aceste fântâni nu sunt doar surse de apă, ci și puncte de întâlnire, locuri de conversație și de povești. De altfel, colacii de piatră, care stau ca niște amfore tăcute lângă fântâni, sunt semne ale moștenirii culturale – pietrele modelate cu migală de meșteșugarii din zonă vorbesc despre trecutul acestui loc și despre legătura profundă dintre om și natură.

Tradițiile și meșteșugurile: moștenirea unei comunități vii

Măiestria pietrarilor din Șcheia este mai mult decât o simplă îndeletnicire – este o formă de artizanat ce spune povestea unui sat care și-a clădit viața pe fundamentele piatră. Fiecare monument funerar, fiecare stâlp de piatră sau masă de piatră realizată de meșteșugarii locali este o lucrare de artizanat ce poartă cu ea semne ale spiritualității, ale devotamentului și ale unei legături adânci cu pământul. Piatră de Șcheia a devenit faimoasă și pentru că a fost folosită pentru construcția unor monumente istorice din Iași, precum Biserica Trei Ierarhi sau Monumentul Leilor din Copou. Aceste lucrări, deși realizate în orașul mare, sunt strâns legate de comuna Șcheia, iar piatra devine astfel un simbol al trecerii de la viața rurală la viața urbană, dar și un semn al dăinuirii tradiției, în fața modernității.

În același timp, meșteșugul pietrar a fost strâns legat de spiritualitatea locală, fiind o activitate profund religioasă și simbolică. Scene biblice sculptate în piatră, cum ar fi „Greșala lui Adam” sau alte imagini religioase, sunt plasate pe monumente funerare și stâlpi, conectând astfel viața de zi cu zi cu o dimensiune spirituală. De asemenea, simbolurile florale și geometrice, regăsite atât în sculptura pietrei cât și în țesături sau costume, reflectă un cosmos în care omul este mereu în legătură cu divinitatea, cu natura și cu istoria.

Troițe – Sat Șcheia – arhivă personală

Sentimente și conexiuni mai profunde

Pe măsură ce pătrunzi în Șcheia, îți dai seama că locul este mai mult decât un simplu sat. Este un organism viu, unde fiecare piatră, fiecare colac de piatră, fiecare element arhitectural din lemn sau piatră spune o poveste despre identitate, tradiție și comunitate. Locuitorii de aici sunt profund legați de trecutul lor și de tradițiile care le dau sens vieții. Această legătură cu tradiția este, de fapt, un punct de ancorare în vremuri moderne, unde ritmurile vieții sunt adesea prea grăbite pentru a ne opri și a reflecta asupra valorilor fundamentale. În fața caselor de piatră, pe drumurile prăfuite de țară sau lângă fântânile de piatră, oamenii se regăsesc în simplitatea unui ritual cotidian, în care fiecare element are un loc și un sens.

Șcheia, un sat din Moldova, este astfel un loc al memoriei și al renovării, un loc unde natura, istoria și meșteșugul se întâlnesc într-o armonie aproape utopică, iar locuitorii săi trăiesc cu o conștiință a moștenirii culturale și a continuității lor în lumea modernă.

CAP.7

SOLUȚII PROPUSE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII DURABILE A TERITORIULUI

În cadrul dezvoltării durabile a teritoriului, fiecare problemă enunțată necesită o abordare strategică și integrată, luând în considerare nu doar contextul economic, ci și perspectivele sociale, ecologice și culturale. Acestea sunt esențiale pentru crearea unui model de dezvoltare care să asigure bunăstarea generațiilor actuale fără a compromite posibilitățile celor viitoare.

7.1. Reducerea disparităților și dezvoltarea policentrică echilibrată

Reducerea disparităților economice, sociale și teritoriale este esențială pentru un teritoriu echilibrat și sustenabil. În comuna Șcheia, disparitățile dintre zonele mai dezvoltate și cele periferice afectează coeziunea socială și accesul la oportunități economice. Pentru a echilibra dezvoltarea, se propun următoarele măsuri:

- **Dezvoltarea policentrică:** Stimularea mai multor centre de creștere economică prin sprijinirea afacerilor locale, dezvoltarea infrastructurii și crearea unor puncte de atracție economică și socială în toate satele comunei.
- **Acces echitabil la servicii:** Îmbunătățirea accesului la educație, sănătate și servicii publice prin digitalizare, infrastructură modernizată și transport rural optimizat.

7.2. Revitalizarea zonelor defavorizate

Unele sate ale comunei sunt afectate de declin demografic și economic. Pentru revitalizarea acestora, sunt necesare:

- **Programe de reconversie economică:** Susținerea micilor întreprinderi, încurajarea turismului rural și diversificarea activităților economice pentru reducerea dependenței de agricultură.
- **Investiții în infrastructură:** Modernizarea drumurilor, extinderea rețelei de canalizare și apă, îmbunătățirea iluminatului public și crearea unor spații publice atractive.

Drumuri pietruite – Șcheia – arhivă personală

7.3. Creșterea eficienței rețelelor de transport și energie

Comuna Șcheia trebuie să își optimizeze infrastructura pentru a facilita mobilitatea și eficiența energetică:

- **Mobilitate durabilă:** Extinderea rețelelor de transport public între sate și orașele învecinate, modernizarea drumurilor și crearea pistelor pentru biciclete.
- **Energie regenerabilă:** Dezvoltarea unor proiecte de energie solară și eoliană, utilizarea iluminatului public eficient și promovarea caselor cu consum redus de energie.

7.4. Prevenirea și reducerea riscurilor de hazarde naturale

Gestionarea riscurilor naturale este vitală pentru a proteja populația și infrastructura. Acest obiectiv necesită:

- **Sisteme de monitorizare și alertă timpurie:** Implementarea unor sisteme de avertizare rapide și eficiente pentru fenomene extreme, cum ar fi inundațiile, alunecările de teren sau incendiile forestiere.
- **Proiecte de infrastructură rezilientă:** Planificarea construcțiilor astfel încât acestea să fie rezistente la riscurile specifice, iar amplasarea acestora să evite zonele cu risc ridicat.
- **Managementul ecosistemelor naturale:** Conservarea și restaurarea ecosistemelor naturale (păduri, mlaștini, pajiști) care pot acționa ca bariere naturale împotriva dezastrelor, ajutând la diminuarea riscurilor.

7.5. Promovarea unei agriculturi ecologice

Agricultura este principalul motor economic al comunei, dar trebuie să devină mai sustenabilă:

- **Practici agricole durabile:** Susținerea fermierilor în aplicarea metodelor ecologice, folosirea tehnologiilor moderne pentru reducerea poluării solului și a apei.
- **Finanțare și educație:** Crearea unor programe de instruire pentru fermieri și acces la fonduri pentru conversia către agricultura ecologică.

7.6. Echilibrul între protejarea patrimoniului și exploatarea acestuia

Comuna Șcheia are un patrimoniu cultural și natural valoros, care poate fi exploatat sustenabil:

- **Turism responsabil:** Crearea unor trasee tematice, punerea în valoare a bisericilor vechi și a peisajului rural, organizarea de evenimente culturale locale.
- **Conservare și reabilitare:** Restaurarea clădirilor de patrimoniu și includerea acestora în circuite turistice pentru a genera venituri locale.

7.7. Atragerea de noi investitori și susținerea comunităților rurale și urbane

Pentru a stimula economia locală, este necesară atragerea investițiilor și sprijinirea comunității:

- **Facilități fiscale și stimulente pentru afaceri:** Crearea unor condiții favorabile pentru start-up-uri și IMM-uri, inclusiv acces la finanțare și infrastructură modernă.
- **Inițiative locale:** Dezvoltarea piețelor locale, promovarea produselor tradiționale și sprijinirea cooperativelor agricole.

7.8. Implicarea populației în procesul de planificare și dezvoltare teritorială

Succesul dezvoltării durabile depinde de implicarea activă a locuitorilor:

- **Consultări publice:** Organizarea de dezbateri, întâlniri și chestionare pentru a înțelege nevoile reale ale comunității.
- **Educație pentru dezvoltare durabilă:** Campanii de conștientizare despre protecția mediului, importanța economiei circulare și implicarea cetățenească.

Implementarea acestor măsuri va contribui la dezvoltarea echilibrată a comunei Șcheia, transformând-o într-un model de sustenabilitate și prosperitate pe termen lung.

CAP.8

PEISAJELE CULTURALE DIN COMUNA ȘCHEIA

8.1. Caracteristicile peisajelor culturale în Comuna Șcheia

Peisajele culturale din comuna Șcheia reflectă o îmbinare armonioasă între factorii naturali și intervenția umană, modelată de-a lungul secolelor prin activități economice, meșteșuguri tradiționale și organizarea comunității rurale. Relieful colinar, pășunile extinse și terenurile agricole au determinat o așezare caracteristică, în care gospodăriile sunt construite în funcție de aceste condiții geografice. Arhitectura vernaculară, bazată pe folosirea materialelor locale precum lemnul și piatra de Șcheia, contribuie la autenticitatea peisajului, păstrând trăsături tradiționale ale satului moldovenesc.

8.2. Valoarea patrimonială și istorică a peisajelor culturale

Comuna Șcheia prezintă un patrimoniu cultural bogat, evidențiat atât de așezările tradiționale, cât și de siturile arheologice care atestă o locuire continuă din epoca Latène, perioada romană și Evul Mediu Timpuriu. Casele vechi, cu pridvoare sculptate și acoperișuri din șindrilă sau țiglă, împreună cu bisericile de lemn și troițele din piatră, întăresc valoarea istorică a regiunii. De asemenea, meșteșugurile tradiționale, în special cioplirea pietrei, reprezintă un element identitar al comunității, perpetuat de-a lungul generațiilor.

8.3. Tipuri de peisaje culturale în Șcheia

- **Peisajele rurale tradiționale:** Organizarea gospodăriilor, prezența livezilor și grădinilor cu flori, curțile împrejmuite cu garduri din lemn sau piatră, păstrează specificul satului moldovenesc.
- **Peisajele istorice:** Monumentele de patrimoniu, bisericile vechi, troițele sculptate și cimitirele cu pietre funerare ornate sunt elemente definitorii ale peisajului cultural local.
- **Peisajele culturale identitare:** Manifestările culturale, festivalurile tradiționale, atelierile de meșteșuguri și obiceiurile agricole, completează mozaicul identitar al comunei.

8.4. Elementele esențiale ale peisajului cultural în Șcheia

- **Arhitectura tradițională:** Case construite din lemn și piatră, cu elemente sculptate și acoperișuri din șindrilă, care reflectă influențele stilistice ale zonei.
- **Gospodăriile tradiționale:** Organizarea curților, cu spații destinate activităților agricole, creșterii animalelor și traiului cotidian.

- **Peisajele agricole:** Pajiști naturale, terenuri cultivate și livezi, delimitate de garduri din piatră sau lemn, subliniind relația strânsă dintre locuitori și mediul natural.
- **Elemente de patrimoniu religios:** Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe”, troițe la răscruci de drumuri și cimitire vechi, care pun în evidență dimensiunea spirituală a comunității.

8.5. Amenajarea peisajului rural în Șcheia

Pentru menținerea autenticității peisajului rural, este esențială implementarea unor măsuri de protejare și valorificare a elementelor tradiționale. Printre soluțiile propuse se numără:

- Restaurarea caselor tradiționale prin utilizarea tehnicilor și materialelor specifice zonei, astfel încât să se păstreze caracterul autentic al arhitecturii locale. Proiectele de restaurare trebuie să respecte structura originală a locuințelor, utilizând materiale precum lemnul, piatra sau șindrila, pentru a menține coerența vizuală a satului.
- Dezvoltarea unui turism rural responsabil, care să pună în valoare peisajele culturale fără a afecta autenticitatea acestora. Se pot organiza trasee tematice care să includă vizitarea bisericilor vechi, atelierelor de meșteșugari locali și gospodăriilor tradiționale, oferind turiștilor o experiență autentică.
- Protejarea terenurilor agricole și încurajarea practicilor ecologice pentru păstrarea biodiversității. Agricultură sustenabilă poate contribui la menținerea frumuseții peisajului, evitând monoculturile intensive și promovând tehnici tradiționale de cultivare.
- Integrarea patrimoniului cultural în trasee tematice, conectând obiectivele istorice și naturale din zonă. Aceste trasee pot include elemente interactive, cum ar fi panouri informative despre istoria locală, aplicații mobile cu ghidaj audio sau evenimente culturale organizate în aer liber.

8.6. Importanța protejării și valorificării peisajelor culturale

Peisajele culturale din comuna Șcheia reprezintă un patrimoniu valoros, ce trebuie protejat și promovat prin politici de conservare, educație și implicare comunitară. Aceste măsuri ar putea include:

- Crearea unor zone protejate pentru peisajele rurale autentice, care să beneficieze de reglementări stricte privind construcțiile noi și modificările arhitecturale.
- Organizarea de evenimente culturale pentru promovarea tradițiilor locale, cum ar fi târguri de meșteșuguri, festivaluri gastronomice și concursuri de artă populară.
- Implementarea de programe de revitalizare a satului tradițional, prin atragerea de fonduri pentru modernizarea infrastructurii fără a altera caracterul istoric al localității.
- Dezvoltarea infrastructurii turistice în armonie cu peisajul cultural, prin pensiuni restaurate, trasee tematice și centre de informare, astfel încât vizitatorii să poată descoperi și aprecia patrimoniul rural fără a-l deteriora.
- Educația comunității cu privire la importanța peisajelor culturale, organizarea de ateliere și activități pentru tineri, menite să crească gradul de conștientizare asupra valorii identitare a peisajului local.

Prin protejarea și valorificarea acestor peisaje, comuna Șcheia poate deveni un exemplu de echilibru între tradiție și dezvoltare durabilă, contribuind atât la păstrarea identității locale, cât și la creșterea oportunităților economice prin turism și agricultură ecologică. În plus, colaborarea cu specialiști în conservarea patrimoniului și implicarea activă a comunității vor asigura păstrarea acestor valori pentru generațiile viitoare.

CAP.9

PEISAJUL RURAL AL COMUNEI ȘCHEIA

9.1. Context și definiții generale ale Peisajului Rural

Peisajul rural reprezintă ansamblul de elemente naturale și antropice care conferă identitate culturală și estetică unui spațiu specific, diferențiindu-l de mediul urban. Este caracterizat printr-o structură în care elementele naturale, precum terenurile agricole, pădurile, cursurile de apă și pajiștile, coexistă și se completează cu construcțiile umane și infrastructura rurală, reflectând modul de viață, tradițiile și cultura comunității.

În cazul comunei Șcheia, acest peisaj rural este puternic influențat de tradițiile agricole specifice zonei, dar și de apropierea de municipiul Iași, ceea ce duce la o interacțiune între viața rurală și influențele moderne, ce se manifestă în diversitatea și complexitatea peisajului local.

9.2. Caracteristicile peisajului rural în Șcheia

Peisajul rural al comunei Șcheia

se definește printr-o diversitate de forme naturale și umane care formează un mozaic estetic și funcțional. Teritoriul administrativ al comunei, extins pe o suprafață însemnată, dispune de o ofertă naturală favorabilă pentru dezvoltarea agriculturii.

Terenurile agricole sunt organizate pe colinele domoale și văile râurilor din zonă, având ca principală activitate agricolă cultivarea cerealelor și creșterea animalelor. Suprafața agricolă totală este de 2.883 hectare, dintre care 2.070 hectare sunt teren arabil, iar 525 hectare sunt pășuni. De asemenea, comuna dispune de 122 hectare de vii și pepiniere viticole, iar vegetația forestieră ocupă 710 hectare.

Gospodăriile tradiționale, cu case din lemn și cărămidă, cu acoperișuri de șindrilă sau țiglă, reflectă tipologia arhitecturală specifică regiunii Moldovei. Elementele de infrastructură rurală sunt discrete, dar eficiente, iar drumurile pietruite și potecile ce străbat pădurile adâncesc caracterul autentic al peisajului rural.

Peisajul rural - comuna Șcheia – arhivă pesonală

Peisajul rural - comuna Șcheia - arhivă pesonală

Peisajul rural - comuna Șcheia - arhivă pesonală

Peisajul rural - comuna Șcheia - arhivă pesonală
9.4. Tipurile de Peisaje Rurale și Culturale din Șcheia

În comuna Șcheia se regăsesc mai multe tipuri de peisaje rurale și culturale, fiecare cu specificitățile sale:

1. **Peisaje agricole** – Predomină terenurile agricole cultivate cu cereale, legume și plante furajere. Aceste terenuri sunt în mare parte gestionate de micii agricultori locali, iar structura agricolă reflectă tipologia tradițională moldovenească. Agricultură se desfășoară pe suprafețe mici, ceea ce scade productivitatea culturilor, iar lipsa infrastructurii moderne și mecanizării adecvate afectează eficiența activităților agricole.
2. **Peisaje periurbane** – Zonele adiacente drumurilor principale și celor care leagă comunele din jurul municipiului Iași sunt influențate de dezvoltarea urbană. Peisajul acestora este într-o continuă tranziție, iar terenurile agricole sunt afectate de extinderea zonelor rezidențiale, ceea ce reduce suprafața agricolă disponibilă.
- 3.
4. **Peisaje de pădure și pajiște** – Pădurile din Șcheia, care acoperă 710 hectare, reprezintă un element important al peisajului rural. Pășunile, ocupând 525 hectare, sunt esențiale pentru creșterea animalelor și pentru menținerea biodiversității. Totuși, pășunatul excesiv a condus la degradarea stratului vegetal ierbos al pășunilor.
5. **Peisaje istorice și culturale** – Peisajul este marcat de prezența bisericilor vechi, troițelor și monumentelor istorice ce reflectă tradițiile religioase și istoria regiunii. Aceste elemente sunt esențiale pentru păstrarea identității locale și pentru promovarea turismului cultural.

Peisaj de pădure și pajiște – Comuna Șcheia – arhivă personală

Peisaj de pădure și pajiște – Comuna Șcheia – arhivă personală

Peisaj de pădure și pajiște – Comuna Șcheia – arhivă personală

Peisaj agricol – Comuna Șcheia – arhivă personală

9.5. Dinamica spațiului rural în Șcheia și importanța sa în contextul dezvoltării durabile

Peisajul rural din Șcheia a evoluat în ultimii ani sub influența diverselor procese economice și sociale. Deși potențialul agricol este semnificativ, acesta nu este exploatat suficient. Lipsa infrastructurii adecvate pentru preluarea și colectarea produselor agricole, folosirea unor tehnologii învechite și lipsa resurselor financiare pentru modernizare reprezintă provocări majore. În plus, efectivele de animale au înregistrat o evoluție negativă în perioada 2019-2021.

Pe de altă parte, există oportunități importante, precum accesarea fondurilor europene pentru modernizarea agriculturii și stimularea înființării de asociații agricole. Peisajul rural din Șcheia joacă un rol crucial în contextul dezvoltării durabile prin conservarea biodiversității, protejarea resurselor naturale și promovarea unor practici agricole sustenabile. În plus, dezvoltarea turismului rural și ecologic poate contribui la diversificarea economiei locale.

9.6. Recomandări

Pentru ca peisajul rural al comunei Șcheia să își păstreze autenticitatea și să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei, sunt necesare mai multe măsuri strategice:

1. **Protejarea patrimoniului arhitectural tradițional** – Restaurarea caselor tradiționale, a bisericilor și a troițelor este esențială pentru păstrarea identității culturale a comunei.
2. **Dezvoltarea turismului rural și ecologic** – Crearea unor trasee tematice, promovarea produselor locale și organizarea de evenimente culturale pot atrage turiști și pot susține economia locală.
3. **Sprijinirea agriculturii ecologice** – Încurajarea fermierilor să adopte practici ecologice, precum utilizarea îngrășămintelor naturale și cultivarea de soiuri productive, poate îmbunătăți productivitatea agricolă și sustenabilitatea mediului.
4. **Educație și conștientizare** – Organizarea de ateliere și sesiuni informative despre bunele practici agricole, gestionarea fondurilor europene și utilizarea tehnologiilor moderne poate îmbunătăți competitivitatea agriculturii locale.
5. **Conservarea biodiversității** – Protejarea pădurilor și a zonelor de pajiști prin măsuri adecvate de gestionare a pășunatului și prevenirea degradării solurilor sunt esențiale pentru menținerea ecosistemelor locale.
6. **Creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene** – Informarea fermierilor despre posibilitățile de finanțare și simplificarea procedurilor administrative ar putea contribui la modernizarea sectorului agricol.
7. **Crearea infrastructurii pentru valorificarea produselor agricole** – Dezvoltarea unor centre de colectare și procesare a produselor agricole, precum și stimularea pieței de arendă, pot ajuta la eficientizarea activităților agricole.

Peisajul rural din Șcheia, cu caracteristicile sale naturale și culturale unice, reprezintă o resursă valoroasă ce trebuie gestionată cu grijă. Păstrarea și valorificarea acestui patrimoniu pot contribui la dezvoltarea durabilă a comunității, asigurând în același timp o viață mai bună pentru locuitorii comunei și o experiență turistică autentică pentru vizitatori.

CAP.10

PEISAJUL AGRICOL AL COMUNEI ȘCHEIA – CARACTERISTICI ȘI IMPLICAȚII

10.1. Definirea peisajului agricol și rolul său în structura spațiului rural

Peisajul agricol al comunei Șcheia se constituie dintr-un ansamblu divers de terenuri agricole destinate cultivării cerealelor, legumelor, plantelor furajere, livezilor, pășunilor și fânețelor, toate acestea reflectând tradițiile și stilurile de viață ale locuitorilor zonei. Acest peisaj nu doar că are o funcție economică importantă, dar este și o componentă esențială a structurii ecologice și culturale a comunei, în armonie cu tradițiile și ritmurile vieții rurale din Moldova.

Suprafața totală agricolă a comunei se ridică la 2.883 de hectare, dintre care:

- **2.070 hectare teren arabil**, utilizate pentru culturile de cereale, legume și furaje;
- **525 hectare de pășuni**, care asigură hrana pentru animale;
- **122 hectare ocupate de vii și pepiniere viticole**;
- **15 hectare de rețea hidrografică**;
- **710 hectare acoperite de păduri și vegetație forestieră**.

În prezent, agricultura este sectorul primar al economiei locale, având un potențial agricol semnificativ datorită resurselor naturale favorabile. Comuna se întinde pe o suprafață considerabilă, cu 2.883 de hectare de teren agricol, din care 2.070 de hectare sunt teren arabil. Această disponibilitate de terenuri permite cultivarea diverselor tipuri de culturi, cum ar fi grâne, legume și plante furajere. De asemenea, se regăsesc aici vii și pepiniere viticole care acoperă o suprafață de 122 de hectare, alături de pajiști naturale și pășuni care constituie 19% din terenurile agricole.

Agricultura din Șcheia este diversificată, bazându-se pe **cultivarea plantelor și creșterea animalelor**. Principalele culturi agricole din comună includ:

- **Cereale** (grâu, porumb, orz, ovăz), utilizate atât pentru consum uman, cât și ca furaj pentru animale;
- **Plante oleaginoase** (floarea-soarelui, rapiță), cu o valoare economică ridicată;
- **Legume** (cartofi, varză, ceapă, tomate), cultivate în principal în gospodăriile locale;
- **Plante furajere** (lucernă, trifoi), necesare pentru hrana animalelor;
- **Viță de vie și pomi fructiferi**, reprezentând un sector agricol cu potențial de dezvoltare.

Cultură de legume în solar – Comuna Șcheia – arhivă personală

În ceea ce privește **zootehnia**, comuna Șcheia este caracterizată de creșterea extensivă a:

- **Bovinelor**, pentru producția de lapte și carne;
- **Ovinelor și caprinelor**, adaptate la pășunile locale;
- **Porcinelor**, crescute preponderent în gospodării;
- **Păsărilor**, pentru producția de carne și ouă.

Grădinile și gospodăriile tradiționale, unde se îmbină cultivarea plantelor și creșterea animalelor, sunt o parte fundamentală a acestui peisaj, fiind modelate de tradițiile agricol-culturale ale zonei. În plus, agricultura extinsă, cu creșterea bovinelor, ovinelor și caprinelor, continuă să reprezinte un mod de viață în multe dintre gospodăriile locale, ce pun accent pe obținerea unor produse ecologice și naturale.

Creșterea animalelor – comuna Șcheia – arhivă personală

De asemenea, peisajul agricol din Șcheia are un rol semnificativ în menținerea biodiversității locale și a echilibrului ecologic al ecosistemelor. Practicile agricole tradiționale, cum ar fi cultivarea diversificată a plantelor și creșterea animalelor în sisteme ecologice, contribuie la păstrarea unui habitat natural, esențial pentru sănătatea solului și conservarea speciilor locale.

ANALIZA SWOT A SECTORULUI AGRICOL DIN COMUNA SCHEIA

Agricultura din Șcheia prezintă mai multe avantaje și oportunități de dezvoltare:

- **Resurse naturale favorabile** – sol fertil și climă prielnică pentru agricultură;
- **Suprafață agricolă extinsă**, cu un procent mare de teren arabil (76% din totalul agricol);
- **Tradiție agricolă îndelungată**, locuitorii având experiență în cultivarea plantelor și creșterea animalelor;
- **Potențial ridicat pentru agricultură ecologică**, datorită metodelor tradiționale de exploatare a terenurilor;
- **Posibilități de accesare a fondurilor europene** pentru modernizarea agriculturii și dezvoltarea fermelor locale;
- **Diversitatea producției agricole**, care permite atât autosuficiența gospodăriilor, cât și comercializarea produselor.

Deși comuna dispune de un potențial agricol considerabil, există și o serie de factori care îngreunează dezvoltarea acestui sector:

- **Îmbătrânirea populației** și lipsa forței de muncă tinere în agricultură;
- **Lipsa calificării agricultorilor** în metode moderne de exploatare agricolă;
- **Utilizarea tehnologiilor învechite**, ceea ce reduce productivitatea și eficiența economică;
- **Insuficiența infrastructurii agricole**, inclusiv drumuri de exploatare și sisteme de irigații;
- **Lipsa unităților de prelucrare și colectare a produselor agricole;**
- **Prețurile mici ale produselor agricole**, care reduc rentabilitatea fermelor;
- **Pășunatul excesiv și degradarea pășunilor;**
- **Lipsa unor asociații agricole**, ceea ce reduce puterea de negociere a fermierilor.

Pentru valorificarea potențialului agricol, comuna Șcheia ar putea implementa o serie de măsuri și strategii, cum ar fi:

- **Crearea de asociații agricole și cooperative**, pentru a îmbunătăți accesul la piețe și finanțare;
- **Dezvoltarea fermelor ecologice**, adaptate cerințelor Uniunii Europene;
- **Crearea de facilități pentru vânzarea animalelor vii și a produselor agricole locale;**
- **Accesarea fondurilor europene** pentru modernizarea fermelor și achiziția de utilaje moderne;
- **Încurajarea utilizării îngrășămintelor naturale și a compostului**, pentru îmbunătățirea calității solului;

- **Stimularea pieței de arendă** și asigurarea unor măsuri pentru asocierea terenurilor agricole;
- **Promovarea unui brand local**, care să susțină dezvoltarea și comercializarea produselor tradiționale.

Agricultura din comuna Șcheia se confruntă cu mai multe riscuri, care pot afecta productivitatea și sustenabilitatea acestei activități:

- **Scăderea suprafețelor agricole**, din cauza extinderii zonelor rezidențiale;
- **Frecvența ridicată a secetelor și a fenomenelor meteorologice extreme**, care pot compromite culturile;
- **Eroziunea solurilor și degradarea fertilității terenurilor**;
- **Exigențele ridicate pentru accesarea fondurilor europene**, ceea ce îngreunează modernizarea fermelor;
- **Lipsa resurselor financiare pentru investiții în echipamente moderne**;
- **Concurența produselor agricole din import**, care au prețuri mai mici;
- **Risc de îmbolnăvire a efectivelor de animale**, din cauza aplicării necorespunzătoare a tratamentelor veterinare;
- **Probleme de mediu legate de gestionarea gunoiului de grajd și utilizarea îngrășămintelor chimice**.

Pentru a asigura un viitor sustenabil agriculturii din comuna Șcheia, este necesară o abordare integrată, care să includă:

- **Investiții în modernizarea fermelor și a infrastructurii agricole**;
- **Formarea și calificarea agricultorilor** în tehnici moderne de exploatare agricolă;
- **Diversificarea activităților agricole**, prin introducerea de culturi mai profitabile și tehnologii avansate;
- **Dezvoltarea piețelor locale și sprijinirea producătorilor agricoli** în valorificarea produselor;
- **Promovarea turismului rural**, prin integrarea agriculturii tradiționale în oferte agro-turistice.

Prin implementarea acestor strategii, comuna Șcheia poate valorifica la maximum potențialul său agricol, asigurând dezvoltarea economică a regiunii și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

10.2. Topografia și aspectul estetic al peisajului agricol din Șcheia

Comuna Șcheia este localizată într-o regiune de relief colinar, cu pante line și terenuri fertile, ce favorizează dezvoltarea unui peisaj agricol caracteristic zonei Moldovei. Relieful domol se pretează perfect pentru organizarea eficientă a terenurilor agricole, iar acest lucru este reflectat într-o organizare agricolă uniformă, care conferă peisajului un aspect estetic ordonat și plăcut vizual.

Câmpurile întinse de cereale și plante furajere sunt punctate de livezi de pomi fructiferi (meri, peri, pruni) și de zone de pajiști naturale, toate contribuind la o diversitate vizuală și ecologică a peisajului. În plus, vegetația forestieră, cum sunt perdelele forestiere de protecție împotriva vântului și intemperiilor, adaugă un caracter pitoresc și funcțional întregului peisaj agricol. Aceste perdele forestiere sunt esențiale pentru protecția terenurilor agricole, prevenind eroziunea și creând un microclimat favorabil plantelor și animalelor.

Din punct de vedere estetic, structura agricolă a comunei reflectă ritmicitatea și armonia naturii, cu o combinație de terenuri agricole destinate plantelor și animalele care contribuie la crearea unui peisaj rural autentic. Peisajul se caracterizează printr-o mare diversitate, iar acest lucru are o valoare nu doar economică, ci și turistică, având potențialul de a atrage vizitatori care doresc să descopere tradițiile și frumusețea rurală din Moldova.

10.3. Convenția Europeană a Peisajului și politicile de amenajare a teritoriului

Peisajul agricol din comuna Șcheia este conform cu principiile și obiectivele stabilite în cadrul Convenției Europene a Peisajului. Aceasta pune accentul nu doar pe utilizarea rațională a terenurilor agricole, ci și pe protecția, gestionarea și valorificarea peisajului rural, inclusiv pe integrarea acestuia în dezvoltarea sustenabilă a regiunilor. Astfel, autoritățile locale au conștientizat importanța acestui peisaj în cadrul politicilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare locală.

Printre măsurile deja adoptate sau aflate în proces de implementare se numără:

- **Modernizarea infrastructurii agricole:** Reabilitarea și asfaltarea drumurilor agricole pentru a facilita accesul fermierilor și reducerea costurilor de transport ale produselor.
- **Practici agricole ecologice:** Promovarea unor tehnici de cultivare ecologice care protejează solul și biodiversitatea locală. Agricultură ecologică poate sprijini, de asemenea, o dezvoltare economică sustenabilă.
- **Crearea zonelor de protecție ecologică:** Reconversia terenurilor neproductive în terenuri ecologice și crearea de zone verzi, care să protejeze solul și să favorizeze biodiversitatea.

Aceste măsuri sunt menite să asigure o gestionare mai eficientă a peisajului agricol, protejând totodată resursele naturale și promovând practici sustenabile care se aliniază cu normele europene.

10.4. Integrarea peisajului agricol în politicile locale și urbanism

Peisajul agricol al comunei Șcheia joacă un rol esențial în dezvoltarea durabilă a regiunii și trebuie să fie integrat în mod corespunzător în strategiile de urbanism și dezvoltare

a teritoriului. O integrare eficientă poate contribui la menținerea unui echilibru între dezvoltarea economică și protecția mediului rural.

Printre măsurile care pot sprijini această integrare se numără:

- **Reabilitarea infrastructurii agricole:** Continuarea modernizării drumurilor agricole pentru a facilita transportul produselor și a reduce costurile de transport.
- **Crearea de piețe agroalimentare:** Sprijinirea producătorilor locali prin crearea unor piețe care să faciliteze vânzarea directă a produselor agricole, promovând astfel economia locală.
- **Revitalizarea terenurilor degradate:** Reconversia terenurilor neproductive și plantarea de perdele forestiere sau împăduriri pentru a proteja solurile și a preveni eroziunea.
- **Îmbunătățirea infrastructurii pentru comercializarea animalelor vii:** Crearea facilităților conforme cu normele europene pentru vânzarea animalelor, facilitând astfel accesul la piețele interne și externe.

Aceste măsuri vor sprijini peisajul agricol din Șcheia, transformându-l într-o resursă importantă atât din punct de vedere economic, cât și ecologic, și vor contribui la îmbunătățirea calității vieții în comuna Șcheia.

CAP.11

APLICAREA PRINCIPIILOR CONVENȚIEI EUROPENE A PEISAJULUI IN CAZUL COMUNEI ȘCHEIA

Convenția Europeană a Peisajului, adoptată de Consiliul Europei, stabilește un cadru de protecție, gestionare și amenajare a peisajelor, integrându-le în politicile de dezvoltare durabilă. Aplicarea acestor principii în comuna Șcheia este esențială pentru menținerea echilibrului dintre activitățile agricole, infrastructură și conservarea patrimoniului natural și cultural.

11.2. Evaluarea Peisajului

Evaluarea peisajului permite stabilirea calității acestuia și a amenințărilor existente. În acest sens, metodologia utilizată presupune:

1. **Determinarea valorilor peisagistice:** Peisajul rural din Șcheia este caracterizat de terenuri agricole extinse, zone de fânețe și pășuni, oferind un echilibru între producția agricolă și conservarea mediului.
2. **Identificarea zonelor vulnerabile:** Extinderea intravilanului și modernizarea infrastructurii pot influența negativ caracterul rural al peisajului, necesitând măsuri de protecție adecvate.
3. **Analiza impactului activităților antropice:** Agricultură intensivă, exploatarea resurselor naturale și dezvoltarea infrastructurii trebuie corelate cu măsuri de conservare a peisajului.

11.3. Protecția Peisajului

Protecția peisajului în comuna Șcheia vizează conservarea identității rurale și a patrimoniului natural prin:

- **Stabilirea unor zone de protecție specială** pentru terenurile agricole cu valoare ridicată și pădurile din proximitate.
- **Limitarea extinderii necontrolate a construcțiilor** și impunerea unor reglementări arhitecturale pentru noile dezvoltări.
- **Implementarea unor măsuri de protecție a resurselor de apă** și combaterea eroziunii solului prin perdele forestiere și amenajări hidrotehnice.

11.4. Amenajarea Peisajului

Amenajarea peisajului agricol din Șcheia trebuie să răspundă atât nevoilor economice, cât și cerințelor de protecție a mediului. Printre măsurile propuse se numără:

- **Modernizarea drumurilor de exploatare agricolă**, îmbunătățirea accesului la terenurile agricole prin asfaltare, amenajarea de șanțuri și semnalizare corespunzătoare.
- **Amenajarea zonelor verzi**, crearea de spații plantate între terenurile agricole și așezările umane pentru a reduce impactul vizual al infrastructurii moderne.
- **Integrarea principiilor agriculturii ecologice**, promovarea practicilor sustenabile, cum ar fi rotația culturilor și utilizarea tehnicilor de conservare a solului.

11.5. Refacerea Peisajului

Refacerea peisajului este necesară în zonele degradate sau afectate de intervențiile antropice. Acțiunile necesare includ:

- **Revitalizarea terenurilor neproductive**, reintroducerea acestora în circuitul agricol prin măsuri de reconversie sau împădurire.
- **Refacerea ecosistemelor distruse**, reabilitarea malurilor râurilor și reconstrucția habitatelor naturale deteriorate.
- **Eliminarea construcțiilor abandonate**, reintroducerea în circuitul rural a terenurilor neutilizate prin demolarea structurilor degradate.

11.6. Protecția împotriva riscurilor naturale

Schimbările climatice și fenomenele extreme necesită strategii eficiente pentru protecția peisajului agricol:

- **Combaterea alunecărilor de teren**, stabilizarea versanților prin plantarea vegetației fixatoare și lucrări de drenaj.
- **Controlul eroziunii solului**, utilizarea perdelelor forestiere și a sistemelor de retenție a apei pentru prevenirea degradării solului.
- **Gestiunea eficientă a resurselor de apă**, măsuri pentru prevenirea inundațiilor și asigurarea unei irigații durabile în agricultură.

11.7. Protecția patrimoniului și a valorilor imateriale

Patrimoniul cultural și tradițiile rurale din Șcheia trebuie protejate și integrate în strategia de dezvoltare locală:

- **Conservarea și restaurarea patrimoniului construit**, inclusiv gospodăriile tradiționale și bisericile vechi, prin programe de reabilitare.
- **Revitalizarea piețelor agroalimentare și a târgurilor tradiționale**, susținerea producătorilor locali și a economiei rurale.
- **Promovarea meșteșugurilor și obiceiurilor locale**, facilitarea accesului la fonduri pentru artizanii și fermierii locali.
- **Integrarea patrimoniului cultural în turism**, crearea de trasee tematice și festivaluri culturale care să reflecte identitatea locală.

11.8. Menținerea calității vieții și a valorii de capital a peisajului

Aplicarea principiilor Convenției Europene a Peisajului în comuna Șcheia contribuie la o dezvoltare durabilă, care respectă atât valorile naturale, cât și identitatea culturală a regiunii.

- **Crearea și modernizarea spațiilor verzi publice**, inclusiv plantarea arborilor și arbuștilor, amenajarea aleilor și dotarea cu mobilier urban.
- **Extinderea și modernizarea infrastructurii pentru activități recreative**, dezvoltarea de trasee pentru ciclism și drumeții.
- **Promovarea turismului rural**, prin punerea în valoare a peisajului agricol și a patrimoniului cultural.
- **Adoptarea unor politici sustenabile**, reglementări clare pentru urbanism și protecția mediului, care să asigure o dezvoltare echilibrată.

CAP.12

TIPOLOGIA GRĂDINII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL COMUNEI ȘCHEIA

Comuna Șcheia reflectă specificul tradițional al grădinilor românești, ale căror caracteristici contribuie semnificativ la imaginea autentică și pitorească a satului. Grădina tradițională românească, în armonie cu mediul natural și cu locuințele rurale, joacă un rol esențial în conturarea peisajului local, atât prin dispunerea organică a elementelor vegetale, cât și prin funcționalitatea sa diversificată.

12.1. Caracteristicile grădinii românești în Șcheia

Grădina românească tradițională, în special în comuna Șcheia, are un caracter distinctiv ce reflectă tradițiile și stilul de viață rural din Moldova. Grădina, de obicei, îmbină funcțiile estetice și utilitare, fiind un loc de recreere, dar și un spațiu de cultivare a plantelor esențiale pentru gospodărie. Aceasta este adesea amplasată în imediata apropiere a casei, creând un ansamblu funcțional care pune în valoare atât vegetația ornamentală, cât și culturi de legume și pomi fructiferi.

În cazul comunei Șcheia, grădinile sunt amenajate în mod intuitiv, fără o planificare rigidă, reflectând astfel un mod natural de integrare a vegetației în spațiul gospodăriei. Pomi fructiferi, precum meri, peri, pruni și vișini, sunt adesea amplasați în spații semistructurate, iar zarzavaturile și plantele aromatice se regăsesc printre acestea. În plus, plantele melifere, cum sunt levănțica și busuiocul, contribuie nu doar la frumusețea estetică a grădinii, dar și la susținerea biodiversității, prin atragerea polenizatorilor. Aceste tipuri de grădini sunt legătura între gospodăria individuală și natura din jur, având un rol esențial în crearea unui peisaj agricol sustenabil și diversificat.

Similar altor sate tradiționale din Moldova, cum sunt cele din județele Suceava, Botoșani și Iași, grădinile sunt gândite să răspundă atât necesităților domestice, cât și celor economice. Acestea sunt de obicei gospodării mixte, care includ atât terenuri pentru culturi alimentare, cât și pentru plantarea de flori și arbori fructiferi. În multe sate, grădina se extinde nu doar ca un spațiu agricol, dar și ca o continuare a tradițiilor culturale, fiind parte integrantă a patrimoniului local.

12.2. Funcționalitatea și structura grădinii

Grădina tradițională românească din Șcheia, asemenea celor din alte localități ale Moldovei, este un spațiu multifuncțional, utilizat atât pentru producția de hrană, cât și pentru îmbunătățirea calității vieții. Structura acesteia include un amestec de culturi pentru consumul

zilnic, plante medicinale, dar și specii ornamentale care contribuie la crearea unui mediu rural armonios.

1. **Pomi fructiferi:** Grădinile din Șcheia sunt adesea populate cu o varietate de pomi fructiferi, care includ specii autohtone, cum ar fi prunii, meri, peri, vișini și nuci. Acești pomi nu doar că oferă roade, dar contribuie și la crearea unui microclimat favorabil locuinței, protejând casa de vânt și intemperii. În plus, aceștia servesc și ca elemente decorative, adăugând diversitate peisajului rural.

2. **Vița de vie:** Amplasată adesea pe spaliere sau lângă peretele casei, vița de vie este o plantă simbolică pentru grădinile din Moldova. Ea este atât un element funcțional, care contribuie la producția de vinuri, cât și estetic, adăugând o notă rustică și romantică peisajului. Vița de vie este un simbol al tradiției viticole din zonele rurale ale Moldovei, fiind o cultură foarte importantă pentru gospodăriile tradiționale.

3. **Plante melifere și aromatice:** Grădinile din Șcheia sunt adesea populate cu plante melifere, cum ar fi levănțica, busuiocul și salvia, care nu doar că înfrumusețază grădina, dar și atrag polenizatori esențiali pentru biodiversitatea locală. Aceste plante, alături de altele precum lavanda și rozmarinul, sunt folosite în diverse scopuri medicinale și alimentare, fiind o parte integrantă a gospodăriilor tradiționale.

4. **Zarzavaturi și legume:** Majoritatea gospodăriilor din Șcheia cultivă zarzavaturi și legume, care sunt adesea integrate între pomii fructiferi. Această organizare a grădinii reflectă utilizarea eficientă a spațiului disponibil și necesitatea de a produce hrană pentru întreaga familie. Plante precum roșiile, cartofii, ceapa, morcovii și varza sunt esențiale pentru alimentația zilnică, iar modul în care acestea sunt plantate și îngrijite arată o apropiere profundă a țăranului de natură și de ritmurile ei.

Curte tradițională – Sat Șcheia – arhivă personală

12.3. Impactul grădinilor asupra peisajului Șcheia

Grădinile din Șcheia contribuie în mod semnificativ la definirea peisajului rural caracteristic Moldovei. Acestea au un impact direct asupra imaginii de ansamblu a comunei, fiind esențiale în conturarea unui peisaj diversificat și armonios. Pomii fructiferi, aranjamentele de flori și plante, dar și structurile naturale ale grădinilor, se îmbină perfect cu arhitectura casei și a gospodăriei, contribuind la crearea unui peisaj pitoresc, ce reflectă tradițiile și stilul de viață al locuitorilor din zona rurală.

La fel ca în alte sate din Moldova, cum ar fi Rădăuți sau Fălticeni, grădinile din Șcheia sunt o continuare a naturii. Diversitatea plantelor și modul în care sunt structurate aceste grădini dau satului un caracter unic, care este vizibil în peisajul său. Fiecare gospodărie adaugă o notă personală peisajului, iar acest aspect contribuie la crearea unei imagini colective autentice a satului.

12.4. Importanța grădinilor în conservarea identității culturale

Grădinile tradiționale din comuna Șcheia nu sunt doar funcționale și estetice, ci reprezintă și un simbol al identității culturale a comunității locale. Aceste grădini sunt parte integrantă a patrimoniului cultural și natural al zonei și reflectă legătura strânsă dintre om și natură, care este un aspect fundamental al culturii rurale românești.

În multe sate tradiționale din Moldova, grădinile sunt o sursă de mândrie pentru locuitori, fiind un loc unde sunt păstrate și promovate tradițiile agricole și meșteșugurile locale. În plus, acestea sunt un element esențial în păstrarea biodiversității și a tradițiilor legate de agricultura de subsistență. În acest sens, grădinile nu doar că sunt un element vizual important, dar și o modalitate de a conserva obiceiurile și valorile culturale care au fost transmise din generație în generație.

12.5. Integrarea grădinilor în strategiile de dezvoltare și protecție a peisajului

În ceea ce privește integrarea grădinilor tradiționale în strategiile de dezvoltare locală, este important ca autoritățile locale să adopte politici care să protejeze aceste spații verzi și să le integreze în planurile de urbanism și protecție a peisajului rural. Pentru comuna Șcheia, ca și pentru alte localități din Moldova, măsurile de protejare a grădinilor tradiționale pot include:

1. **Reglementarea construirii și utilizării terenurilor:** Implementarea unor reglementări clare care să asigure conservarea grădinilor tradiționale și a spațiilor verzi este esențială pentru protejarea peisajului rural.

2. **Susținerea agriculturii tradiționale:** Încurajarea practicilor agricole tradiționale și susținerea cultivării pomilor fructiferi și a plantelor melifere sunt esențiale pentru menținerea diversității biologice și estetice a grădinilor din Șcheia.

3. **Educația peisagistică și promovarea turismului ecologic:** Promovarea educației peisagistice și implicarea comunității în menținerea și valorificarea tradițiilor de amenajare a grădinilor poate contribui la protejarea peisajului rural și la atragerea turiștilor interesați de tradițiile și cultura locală.

Grădinile tradiționale din comuna Șcheia, ca și în alte sate din Moldova, sunt o resursă valoroasă ce contribuie la conservarea identității culturale și la menținerea unui peisaj rural autentic și durabil. Protejarea acestora în cadrul strategiilor de dezvoltare locală poate asigura continuitatea tradițiilor și a valorilor culturale, contribuind totodată la un peisaj agricol sustenabil și plăcut estetic.

CAP.13

MĂSURI PENTRU DEZVOLAREA ȘI CONSERVAREA DURABILĂ A PEISAJULUI COMUNEI ȘCHEIA

Comuna Șcheia se remarcă printr-un peisaj rural valoros, ce păstrează un caracter autentic, în care tradițiile și diversitatea naturală sunt esențiale. Dezvoltarea acestei comune trebuie să se facă într-un cadru sustenabil, pentru a proteja patrimoniul local și pentru a asigura un viitor echilibrat între nevoile de urbanizare și păstrarea tradițiilor. În acest context, următoarele măsuri sunt propuse pentru dezvoltarea și conservarea peisajului natural și cultural al comunei Șcheia:

13.1. Extinderea controlată a zonelor construite

Într-o perioadă în care creșterea populației și dezvoltarea infrastructurii sunt inevitabile, este esențial ca extinderea zonelor construite să se facă într-un mod controlat și responsabil, pentru a proteja peisajul natural și a evita urbanizarea haotică.

- **Delimitarea clară a intravilanului:** Este necesar să se stabilească limite clare pentru extinderea zonei intravilane, evitând astfel expansiunea haotică înspre zonele agricole și naturale sensibile. Aceasta va preveni riscurile de pierdere a terenurilor valoroase din punct de vedere ecologic și estetic.
- **Planificarea etapizată a extinderii:** Extinderea satelor se va face într-un mod gradual, ținând cont de capacitatea infrastructurii existente. Un accent deosebit va fi pus pe reabilitarea și modernizarea construcțiilor existente, pentru a reduce necesitatea de a construi noi locuințe și pentru a păstra caracterul autentic al satului.
- **Zone de tranziție verzi:** Crearea unor benzi de vegetație între zona construită și zonele agricole va asigura o tranziție naturală și estetică, protejând în același timp peisajul rural și cultural.

13.2. Extinderea căilor de circulație în armonie cu peisajul

Infrastructura de transport joacă un rol important în dezvoltarea unei comune, dar trebuie realizată astfel încât să nu deterioreze valorile naturale și estetice ale zonei.

- **Modernizarea drumurilor existente cu materiale locale:** Drumul principal și drumurile adiacente vor fi reabilite utilizând materiale tradiționale și ecologice (piatră de râu sau piatră concasată), pentru a păstra armonia cu peisajul natural.
- **Trasee pietonale și ciclabile:** În paralel cu modernizarea infrastructurii rutiere, se vor crea și drumuri pietonale și ciclabile pentru a încuraja transportul ecologic și mobilitatea durabilă.
- **Amenajarea drumurilor și căilor de acces cu vegetație:** Aliniamente de copaci și vegetație de-a lungul drumurilor vor contribui la crearea unui peisaj plăcut, favorizând totodată protecția solului și reducerea poluării.

Drum pietruit- Sat Șcheia — arhivă personală

Intersecție- Sat Șcheia — arhivă personală

13.3. Conservarea texturilor peisajului rural și cultural

Peisajul rural din comuna Șcheia este definit printr-o structură a gospodăriilor tradiționale, care îmbină elemente arhitecturale și vegetație caracteristice zonei. Conservarea acestora este esențială pentru menținerea identității locale.

- **Reglementarea materialelor de construcție:** În zonele de dezvoltare, vor fi reglementate materialele de construcție, fiind permise doar cele tradiționale, cum ar fi lemnul și piatra locală, pentru a păstra aspectul autentic al peisajului.
- **Restaurarea și protejarea elementelor arhitecturale tradiționale:** Elementele specifice gospodăriilor tradiționale (șoproane, hambare, garduri din lemn) vor fi protejate și restaurate, încurajând păstrarea tradiției și a meșteșugurilor locale.
- **Amenajarea spațiilor publice cu materiale tradiționale:** Piațetele și spațiile publice vor fi amenajate cu mobilier urban din lemn și piatră, respectând stilul arhitectural tradițional, pentru a înfrumuseța comuna fără a o moderniza excesiv.

13.4. Conservarea peisajului cultural și a patrimoniului rural

Patrimoniul cultural și rural al comunei este deosebit de important, fiind nu doar o moștenire istorică, ci și o sursă de identitate și mândrie pentru localnici.

- **Protejarea monumentelor și troițelor:** În întreaga comună, troițele și crucile de piatră, care sunt elemente de cult și repere importante ale peisajului, vor fi restaurate și păstrate cu grijă.
- **Extinderea și protejarea plantațiilor tradiționale de pomi fructiferi:** Pentru a păstra specificitatea zonei, se va încuraja cultivarea de pomi fructiferi tradiționali, precum meri, pruni și peri, care sunt o parte integrantă a peisajului rural.
- **Crearea unor „zone de conservare culturală”:** Zonele cu valoare de patrimoniu vor beneficia de un regim special de protecție, unde construcțiile și elementele arhitecturale vor fi reglementate strict, pentru a păstra proporțiile și materialele tradiționale.

Pentru implementarea măsurilor propuse, comuna Șcheia poate beneficia de diverse surse de finanțare și parteneriate. Fondurile structurale și guvernamentale vor fi utilizate pentru a sprijini modernizarea infrastructurii edilitare (alimentare cu apă, canalizare, gaze), dar fără a compromite valorile naturale și culturale.

De asemenea, colaborarea cu organizații ecologice și culturale va contribui la conservarea peisajului, promovând turismul ecologic și cultural, care poate aduce beneficii economice fără a afecta peisajul local. Implementarea unor programe de educație ecologică pentru tineri va asigura continuitatea acestor tradiții și măsuri de protecție a mediului.

CAP.14

TIPURI DE PEISAJE IDENTIFICATE ÎN COMUNA ȘCHEIA ȘI MĂSURILE DE PROTECȚIE A ACESTORA

14.1. Peisaje naturale și agricole

Peisajele naturale și agricole din comuna Șcheia sunt reprezentative pentru zona rurală moldovenească, evidențiindu-se prin diversitatea terenurilor, a vegetației și a modului în care acestea au fost modelate de activitățile umane. Aceste peisaje includ păduri, pajiști, fânețe,

terenuri agricole, grădini tradiționale și livezi, toate contribuind la echilibrul ecologic și la identitatea culturală a regiunii.

Grădinile tradiționale din Șcheia – element esențial al peisajului agricol

Grădinile tradiționale din Șcheia sunt un element definitoriu al peisajului agricol și al identității culturale locale. Acestea îmbină funcțiile estetice și utilitare, servind atât ca spații de relaxare, cât și ca surse de hrană pentru gospodării.

Grădinile sunt organizate intuitiv, fără o planificare rigidă, dar reflectă o integrare armonioasă a vegetației în mediul rural. Pomi fructiferi precum meri, peri, pruni și vișini sunt plantați în spații semistructurate, alături de legume și zarzavaturi esențiale pentru alimentația familiilor. Vița de vie este frecvent cultivată pe spaliere sau lângă case, având atât un rol funcțional, cât și unul decorativ.

Plantele melifere și aromatice, precum levănțica, busuiocul și salvia, contribuie la atragerea polenizatorilor și la susținerea biodiversității locale. Aceste elemente sunt parte integrantă a peisajului agricol și sunt esențiale în menținerea unui echilibru ecologic și a tradițiilor agricole locale.

Grădină cu teren arabil – Sat Șcheia – arhivă personală

Structura și funcționalitatea peisajului agricol din Șcheia

Peisajul agricol din comuna Șcheia este format dintr-un mozaic de terenuri cultivate, pajiști și fânețe, integrate armonios în cadrul natural. Principalele culturi agricole includ cereale (grâu, porumb, orz), legume (cartofi, morcovi, varză, ceapă), plante furajere și pomi fructiferi.

Pajiștile și fânețele naturale joacă un rol esențial în menținerea ecosistemului agricol, oferind habitat pentru diverse specii de insecte polenizatoare și păsări. De asemenea, acestea susțin activitățile tradiționale de creștere a animalelor, o practică încă răspândită în gospodăriile din Șcheia.

Relieful domol al zonei permite organizarea terenurilor agricole în benzi uniforme, ceea ce conferă un aspect ordonat peisajului rural. În plus, infrastructura agricolă, cum ar fi drumurile de exploatare, canalele de irigații și sistemele de drenaj, contribuie la gestionarea eficientă a resurselor agricole.

Impactul peisajului agricol asupra biodiversității și mediului

Peisajele agricole din Șcheia nu au doar un rol economic, ci și unul ecologic și estetic. Acestea contribuie la menținerea biodiversității prin conservarea unor habitate esențiale pentru flora și fauna locală. În plus, existența gardurilor vii, a perdelelor forestiere și a terenurilor necultivate ajută la prevenirea eroziunii solului și la protejarea calității apei.

Prin implementarea unor practici agricole ecologice, cum ar fi rotația culturilor, utilizarea compostului și menținerea unor zone de vegetație spontană, fermierii locali pot contribui la sustenabilitatea peisajului agricol. De asemenea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii agricole sunt esențiale pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei.

Măsuri de protecție și conservare a peisajelor naturale și agricole

Pentru a proteja și valorifica peisajele naturale și agricole din comuna Șcheia, este necesară implementarea unor strategii de conservare și dezvoltare durabilă. Printre măsurile propuse se numără:

- **Reglementarea utilizării terenurilor** – Adoptarea unor politici clare pentru protejarea spațiilor verzi și menținerea echilibrului dintre agricultură și natură.
- **Promovarea agriculturii ecologice** – Susținerea fermierilor care utilizează practici agricole sustenabile pentru protecția solului și a biodiversității.
- **Crearea unor zone de protecție ecologică** – Conservarea habitatelor naturale și extinderea zonelor de pădure pentru a reduce impactul negativ al agriculturii intensive.
- **Dezvoltarea turismului rural și ecologic** – Valorificarea peisajului agricol prin promovarea agroturismului și a tradițiilor locale.

Prin aceste măsuri, peisajul agricol și natural din comuna Șcheia poate fi conservat și integrat în strategiile de dezvoltare durabilă, menținându-și rolul esențial în cadrul spațiului rural moldovenesc.

14.2. Peisaje antropice rurale

1. Caracteristici generale ale peisajului antropic rural

Peisajul antropic rural din comuna Șcheia reflectă interacțiunea dintre activitățile umane și mediul natural, fiind influențat de dezvoltarea construcțiilor, infrastructurii și utilizarea terenurilor agricole. Această evoluție este specifică și altor sate din Moldova, unde tendințele sunt similare:

- Preponderența locuințelor individuale construite din fonduri private.
- Lipsa unei sistematizări unitare a construcțiilor.
- Prezența unor gospodării tradiționale, în contrast cu noile construcții moderne.
- Extinderea zonelor construite spre terenurile agricole și naturale.

2. Construcții și evoluția fondului construit

Puncte tari:

- Creșterea investițiilor în construcții datorită veniturilor din străinătate.
- Activitatea a doi agenți economici specializați în domeniul construcțiilor.
- Crearea de locuri de muncă în sectorul construcțiilor.
- Posibilitatea modernizării locuințelor prin utilizarea unor materiale și tehnologii eficiente.

Puncte slabe:

- Multe construcții nu corespund exigențelor moderne de locuire.
- Unele clădiri sunt realizate fără proiecte tehnice și autorizații.
- Deficiențe în dotarea edilitară (lipsa canalizării, acces limitat la apă și gaze naturale).
- Insuficiența personalului calificat din cauza migrației forței de muncă spre alte regiuni sau străinătate.

Oportunități:

- Acces la fonduri europene și guvernamentale pentru îmbunătățirea infrastructurii edilitare.
- Posibilitatea dezvoltării unui plan urbanistic coerent pentru sistematizarea teritorială.
- Crearea unor norme clare privind estetica și funcționalitatea construcțiilor noi.

Riscuri:

- Extinderea haotică a construcțiilor fără respectarea planificării teritoriale.
- Adaptare dificilă a construcțiilor tradiționale la cerințele ecologice.
- Emigrarea populației din cauza infrastructurii deficitare.
- Birocrația ridicată care îngreunează implementarea proiectelor de dezvoltare edilitară.

3. Infrastructura și transportul

Puncte tari:

- Poziționare relativ favorabilă față de orașele Iași și Vaslui.
- Prezența unor legături rutiere prin drumurile comunale și județene.
- Transport public asigurat prin curse regulate de autobuze.

Puncte slabe:

- Drumurile comunale și satești sunt într-o stare precară, fără îmbrăcăminte asfaltică.
- Probleme cauzate de torenți care degradează drumurile și rigolele de scurgere.
- Necesitatea reabilitării podurilor și podețelor.
- Lipsa unei legături directe cu transportul feroviar.

Oportunități:

- Modernizarea infrastructurii rutiere prin accesarea fondurilor structurale.
- Construirea și reabilitarea podurilor și podețelor pentru îmbunătățirea accesului între sate.
- Extinderea transportului public pentru a reduce izolarea anumitor zone.

Riscuri:

- Accesarea dificilă a programelor de modernizare a infrastructurii.
- Întârzieri mari în implementarea proiectelor din cauza birocrăției.
- Exodul populației din cauza infrastructurii precare.
- Schimbări legislative care pot afecta finanțarea proiectelor locale.

4. Direcții de dezvoltare pentru conservarea și modernizarea peisajului rural

Pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă și o conservare a peisajului specific comunei și altor sate moldovenești, sunt necesare următoarele măsuri:

- **Planificare urbanistică riguroasă:** delimitarea clară a intravilanului și dezvoltarea controlată a zonelor rezidențiale.

- **Modernizarea infrastructurii edilitare:** extinderea rețelelor de apă, canalizare și gaze naturale.
- **Îmbunătățirea infrastructurii rutiere:** asfaltarea drumurilor comunale și construirea unor trasee pietonale și ciclabile.
- **Păstrarea identității arhitecturale:** utilizarea materialelor tradiționale în noile construcții și protejarea clădirilor istorice.
- **Crearea spațiilor verzi:** dezvoltarea unor zone de tranziție între spațiile construite și terenurile agricole pentru protejarea peisajului rural.

Prin aplicarea acestor măsuri, comuna poate echilibra dezvoltarea modernă cu păstrarea valorilor tradiționale, asigurând un mediu rural funcțional și estetic coerent.

14.3. Peisaje culturale și protejate

Peisajele culturale din comuna Șcheia reprezintă o îmbinare armonioasă între elementele naturale și intervenția umană, reflectând tradițiile locale, organizarea gospodăriilor și valorile culturale transmise de-a lungul generațiilor. Aceste peisaje sunt marcate de arhitectura rurală tradițională, monumentele istorice, meșteșugurile specifice și organizarea spațiului agricol.

Peisaje cu valoare de patrimoniu

Comuna Șcheia deține elemente de patrimoniu cultural valoroase, cum ar fi bisericile vechi, casele tradiționale din bârne de lemn și vestigiile istorice care atestă continuitatea locuirii în această zonă. Printre cele mai importante monumente se numără:

- **Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe”** din satul Șcheia, un simbol al meșteșugului local;
- **Casele tradiționale** construite din lemn și piatră, cu elemente de ornamentație specifice regiunii Moldovei.

Sugestii pentru protejare și promovare:

- Restaurarea și conservarea patrimoniului arhitectural tradițional prin finanțări europene și guvernamentale;
- Integrarea acestor elemente în trasee turistice tematice, promovate prin ghiduri și evenimente culturale;
- Crearea unui muzeu etnografic local, unde să fie expuse unelte tradiționale, costume populare și obiecte de artizanat.

Peisaje identitare

Peisajele identitare din Șcheia reflectă tradițiile și obiceiurile locale, fiind reprezentate de structura gospodăriilor, organizarea terenurilor agricole și evenimentele comunitare, precum târgurile tradiționale și festivalurile folclorice. Un element definitoriu al zonei este prezența meșteșugarilor locali care lucrează piatra și lemnul, păstrând tehnicile tradiționale din generație în generație.

Sugestii pentru punerea în valoare:

- Organizarea de evenimente culturale care să pună în evidență tradițiile locale, cum ar fi festivaluri ale meșteșugarilor și expoziții de artizanat;
- Promovarea produselor tradiționale locale prin târguri, expoziții și colaborări cu pensiuni agroturistice;
- Crearea unei platforme online pentru promovarea identității locale, incluzând materiale multimedia despre obiceiurile și meșteșugurile comunei.

Peisaje unicate și protejate

Șcheia prezintă peisaje cu trăsături unice, incluzând zone împădurite cu specii rare, formațiuni naturale specifice regiunii și terenuri lucrate prin metode arhaice. Relieful colinar al zonei, alături de pajiștile bogate și fânețele naturale, creează un peisaj ideal pentru turismul ecologic și agroturism.

Sugestii pentru protejare și valorificare:

- Declararea unor zone ca arii protejate pentru conservarea biodiversității;
- Integrarea acestor peisaje în proiecte educaționale și turistice, prin trasee tematice ghidate;
- Implicarea comunității în acțiuni de protejare a patrimoniului natural, prin programe de voluntariat și educație ecologică.

Prin implementarea acestor sugestii, comuna Șcheia poate deveni un reper important pentru conservarea și promovarea patrimoniului cultural și natural, atrăgând turiști și investitori în dezvoltarea durabilă a regiunii.

14.4. Peisaje funcționale

Peisajele funcționale din comuna Șcheia sunt zone utilizate preponderent pentru activități specifice, precum locuirea, infrastructura, activități economice sau agricultură. Acestea joacă un rol esențial în dezvoltarea durabilă a localității, necesitând planificare atentă pentru a menține echilibrul dintre dezvoltare și conservarea patrimoniului natural.

Primăria comunei Șcheia – arhivă personală

Tipuri de peisaje funcționale

1. Zona de intravilan nou extins

Această zonă cuprinde spațiile de rezervă pentru extinderea viitoare a locuințelor, conform Planului Urbanistic General (PUG). Aceste terenuri trebuie să fie integrate armonios în peisajul existent, respectând arhitectura tradițională și caracteristicile mediului natural.

Măsuri propuse:

- Planificarea dezvoltării noilor zone rezidențiale de-a lungul axelor de circulație existente pentru a preveni fragmentarea peisajului.
- Limitarea densității construcțiilor și menținerea unor curți mari și spații verzi pentru a conserva estetica rurală.
- Integrarea infrastructurii ecologice, precum spații verzi comune, utilizarea materialelor naturale în construcții și respectarea stilului arhitectural local.

2. Zona infrastructurii

Aceasta include drumurile principale și secundare, podurile, rețelele de utilități și alte elemente de circulație necesare pentru buna funcționare a comunei.

Măsuri propuse:

- Modernizarea drumurilor existente cu păstrarea aliniamentelor vegetale pentru a reduce impactul vizual și ecologic.
- Construirea de piste pentru biciclete și trotuare care să integreze peisajul natural și să favorizeze mobilitatea sustenabilă.
- Îmbunătățirea accesibilității în zonele izolate prin modernizarea infrastructurii rutiere, dar fără a afecta peisajele naturale valoroase.
- Îmbunătățirea rețelelor de apă, canalizare și electricitate, asigurând integrarea acestora în mod sustenabil în mediul rural.

3. Peisaj mixt

Această zonă reprezintă spațiile în care se intersectează zonele locuite, cele funcționale și terenurile agricole. Peisajul mixt este caracterizat de o diversitate de activități și utilizări ale terenului, necesitând o planificare echilibrată.

Măsuri propuse:

- Încurajarea reconversiei funcționale a spațiilor degradate pentru activități comunitare, culturale sau recreative.

- Păstrarea unei delimitări clare între zonele locuite și cele agricole pentru a preveni expansiunea urbană necontrolată.
- Dezvoltarea unor zone de tranziție prin plantarea de perdele vegetale sau spații verzi, care să reducă impactul vizual și să asigure coerența peisajului.
- Promovarea agriculturii sustenabile în aceste zone prin implementarea unor programe de sprijin pentru fermierii locali.

Importanța protejării și dezvoltării echilibrate a peisajelor funcționale

Menținerea unui echilibru între dezvoltarea infrastructurii, extinderea zonelor rezidențiale și conservarea mediului rural este esențială pentru păstrarea identității comunei Șcheia. Prin implementarea unor politici adecvate de urbanism și dezvoltare durabilă, se poate asigura o creștere armonioasă, care să sprijine comunitatea locală fără a compromite patrimoniul cultural și natural al regiunii.

Bibliografie:

1. **Bălțeanu, D.** (coord.). *Peisajele României*. București: Editura CD Press, 2005.
2. **Dinu, M.** *Relieful României. Elemente de geomorfologie aplicată*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2003.
3. **Ielenicz, M. & Comănescu, L.** *Geomorfologie generală*. București: Editura Universitară, 2015.
4. **Nota de fundamentare piste**. Comuna Șcheia, jud. Iași (PDF din arhiva documentară locală).
5. **Plan de analiză**. Document local privind analiza strategică a comunei Șcheia (PDF).
6. **Plan situație Șcheia – A3**. Plan cadastral și geospațial utilizat pentru analiza teritoriului.
7. **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021–2027**. Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.
8. **Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ 2016–2025**. Regiunea Nord-Est.
9. **Popescu, N.** *Geografia fizică a României: Podișul Moldovei*. București: Editura Corint, 2006.
10. **PUG – parte scrisă**. Plan Urbanistic General al comunei Șcheia (document de bază).
11. **PUG – planșe**. Ilustrații și hărți aferente PUG Șcheia (PDF).
12. **Raport tehnic**. Document privind analiza tehnică a infrastructurii sau serviciilor publice.
13. **Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Șcheia, jud. Iași (2021–2027)**. Primăria Comunei Șcheia.
14. **Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Iași cu orizont 2013–2020**. Consiliul Județean Iași.
15. **Studiu de fezabilitate**. Document pentru proiecte de investiții locale.
16. **Studiu de fundamentare - gaz**. Document privind rețeaua de gaze naturale.
17. **Tufescu, V.** *Câmpia Moldovei: Studiu geomorfologic*. București: Editura Academiei, 1974.

Surse online și baze de date

1. <https://adrnordest.ro> – Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
2. <http://apmvs.anpm.ro> – Agenția pentru Protecția Mediului Vaslui
3. <https://cni.ro> – Compania Națională de Investiții
4. <https://ec.europa.eu/eurostat> – Eurostat, baza de date statistică a UE
5. <https://fonduri-ue.ro> – Portal fonduri europene România
6. <https://lectiidegeografie.blogspot.com> – Elemente geografice privind Podișul Moldovei
7. <https://liceunet.ro/unitatile-relief-romania/podisul-moldovei> – Informații geografice despre relieful Moldovei
8. <http://mmuncii.ro> – Ministerul Muncii
9. <https://mfe.gov.ro> – Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
10. <https://ran.cimec.ro> – Repertoriul Arheologic Național (RAN)
11. https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Șcheia,_Iași – Articol informativ general despre comuna Șcheia
12. <https://scheia.ro> – Site-ul oficial al Primăriei Șcheia

13. <https://statistici.insse.ro> – Institutul Național de Statistică (INSSE)
14. <https://www.coe.int/en/web/landscape> – Convenția Europeană a Peisajului
15. <https://www.economie.gov.ro> – Ministerul Economiei
16. <https://www.edu.ro> – Ministerul Educației
17. <http://www.ms.ro> – Ministerul Sănătății
18. <https://www.scrigroup.com/geografie/Podisul-Modovei14494.php> – Referințe geografice despre Podișul Moldovei